

Braşovai Lapok

Ára 5 lej Csütörtök 1931 * július 30 Főszerkesztő: Szele Béla dr. 171. szám XXXVII. évtolyam Ára 5 lej

Nem a bankokról van szó...

A világon üvölt a vészkiáltás s mindegyütt vad riadalom kél a nyomában. Még az Óceánon túlról is átrögtök a tüzők, hogy a lángban álló Európát megmentsék a katasztrófától. Az itthoni tüzők is munkába álltak, de azok sincsenek szervezve, akiknek a háza ég vagy peszedelemtől tarthatnak.

Igy kerülnek válságba olyan gazdasági alakulatok és pénzügyi intézmények, melyek a közhit szerint mintha a vagyon és erő megrendíthetetlen szikláján épültek volna csupa kőből, márványból, aranyból, masszív tüzálló anyagokból. — A baj onnan támadt, hogy a tűz kitörése után mindenki csak a maga házát, a maga bőrét akarta menteni, a máséval, a szomszédéval már nem törődött, holott nyilvánvaló volt az első pillanattól fogva, hogy annak a romlása feltarthatatlanul magával rántja őt is, az övét is. Így vált balpéldázatosan károsossá és járványossá a világ ideges pszichózisa, amelytől sorba megköttyögött mindenki, s nehogy a pénzért valóba elbeszítse, hát elbeszítette a fejét.

A vagyonfelfűtésnek ez a bejeg és botor emléke több bajt csinált, mint maga a tűz, melyet a kellő szakértelemmel, hidegvérrel, az egységes összefogó akarat szökevényével hamar és biztosan lehetett volna eloltani vagy legalább is lokalizálni. A kölcsönös ijesztés, hisztérikus önfűtés és a peszedelem nagyszámúának szűzorosra való nagyítása minden mentőmunkát meddővé tesz: a legjobban megalapozott, legszilárdabb építmény is megrohad vagy összeomlik a félelem és ostobaság által ellene intézett roham hatására. Nincs az a régi, tekintélyes, bizalomtól övezett, s a világ pénzforgalmában vezető szerepet játszó bank, amely — ha szisztematikusan ostromolják a lángnyelvek — a nyelvék lángja — s ha szisztematikusan elvonják tőle vagy éppen ellene fordítják az oltó apparátust, föl nem mondaná a szolgáltatást, s nemcsak a derekát, de a kulcsot is be nem adná.

Ebben az örült kaparodásban pedig az a még nagyobb baj, hogy a katasztrófának tulajdonképpen nem maguk a bankok, hanem a köz szemponkjából a kevésbé fontos individuumok esnek áldozatul, mert a profit és a profitáló ezer egérutat és alagutat talál, hogy magát és a magát átmentse s a legrosszabb esetben is már előnyösen kiélje magát a multban, hanem a közérdek, melyet ezer meg ezer szál köt egy-egy bankhoz, nálalathoz, s ezek bukása ezer meg ezer egzisztenciát rendít meg és dönt romlásba.

A B. L. ép e közérdek javára sürgöttetett idején közérdekű, lojális bankpolitikát és ennek a nevében tett kritika tárgyává bizonyos rendszert, mely a pillanat önző szempontjainak feláldozta a jövő egyetemes követelését, s igazságunkat, sajnos, döbbenetesen igazolta sok minden történés. De amely önzetlenül és állhatatosan ítéltek el a kamatokkal folytatott méltatlan népnomorító uszorit, ép oly meggyőződéssel és féltő lélekkel hangsúlyozzuk most annak a visszautasíthatatlan szükségét, hogy a mostani pézsezes válságban mindenki törekedjék a bankok állását, vagyonát, teljesíthetőségét a maga jobb belátásával, méltányosságával és fegyelmességével biztosítani. Most nemcsak kamatokról van szó, hanem életéről is. Egy bankbukás közromlás, jóátehetetlen pusztulása, csomó embernek, egzisztenciának, állalatnak, Megakasztja a vérkeringést, sőt egyetlen érpattanás halálos katasztrófát is jelenthet. Ahogy Cézár mondhatta a kalózoknak, akik válságdíjat követeltek tőle, különben a tengerbe dobják: Cézár és a szerencsétlen viszik, mondhatják a megrohant bankok: vigyetek, a vagyonotokat, a sorsotokat viszik!

Nem a bankokért, de a közért, a saját üdöbért legyen a közönség higgadt, türelmes, diszciplinált, érző a szomszéd iránt, akinek égo házáról hozzá is átsaphat a láng, s akkor már minden késő. Legyünk aldozatkészek az erőben és erősek az aldozatkészességben.

Maniu Bukarest, július 28.

Rendkívüli feltűnést keltett, hogy a színajai királyi nász ünnepségei után az összes ott megjelent politikusok közül egyedül Maniu Gyuła, a nemzeti parasztpárt lemondott elnöke kapott meghívást királyi audienciára.

Maniu Gyuła közvetlenül az esküvői ünnepségek után vissza akart térni Badacsonyba. Ezt megelőzőleg azonban átnyújtották neki a külön kihallgatásra szóló királyi meghívót. Ez a tény a legnagyobb meglepetés erejével hatott. — Kétségtelennek látszik, hogy Maniu kihallgatása keretében ki fogja fejteni mindazon okokat, melyek miatt nemrégiben elhatározta, hogy visszavonul a politikai életből.

Beavatott körökben ezt az audienciát úgy tekintik, mint a román belpolitikai élet fordulópontját.

A Dimineata szerint Maniu királyi audienciája nem a véletlen találkozás következménye. Ez az audiencia már régóta elő volt készítve és egészen valószínű, hogy az audiencia következményei is röviden mutatkozni fognak.

A BOMBAMERÉNYLETEK

Tömegestől tartóztatják le a baloldali elemeket országsszerte Drákói intézkedéseket foganatosít a sziguranca

A liberálisok a kormányt támadják a merényletek miatt

Bukarest, július 28.

Nemcsak a kormányköröket, hanem a széles közvéleményt is élénken foglalkoztatja és aggodalmas megütésközéssel tölti el az a merénylet-sorozat, amelyet a vasútonal ellen elkövettek. A sziguranca szerint nem összefüggéstelen esetekről, hanem tervszerű, országos terror-akcióról van szó, amelyet Oroszországból jött terroristák szerveztek meg és hajtának végre a belföldi kommunisták közreműködésével, az augusztus elsejei vörös nap bevezetésekképpen. Tekintettel erre, a közbiztonsági hatóságok az augusztus elsejével kapcsolatban már a múlt héten foganatosított óvintézkedéseken kívül, amelyek során az ország minden nagyobb városában őrizetbe vették az ismertebb kommunista vezetőket, most drákói szigorral teszik lehetetlenné a baloldali elemek bármilyen megmozdulását, ugyanekor pedig karhatalommal veszik őrizet alá a közintézményeket. Kommunista körök a sziguranca gyanúját valótlannak állítják be.

Vasárnap, — amint egyébként már megirtuk, — négy különböző bomba, vagy dinamitmerényletet hajtottak végre a CFR hálózataán. A sorozat azzal a merénylettel kezdődött, amelyet a szombatról vasárnapra virradó éjjel Buda állomás közelében hajtottak végre a Ploesti—szinajai vonal ellen, nyilván azzal a céllal, hogy felrobbantsák azokat a vonatokat egyikét, amelyek a színajai esküvőre meghívott vendégeket vitték. A vizsgálat megállapította, hogy csak tiszta szerencsének köszönhető, hogy a pályatestre helyezett nagymennyiségű dinamit nem okozott nagyobb kárt.

Ezzel a merénylettel összefüggésben a sziguranca Ploesti-ben előbb öt, majd még több

Maniu a királynál

Őfelsége óriási meglepetésre a nászünnepségek végével magához rendelte Maniut

Ismét nemzeti kormányról beszélnek

— Biztos jelek mutatnak arra — írja a Dimineata —, hogy a király meg van győződve arról, hogy az egyélen kivézető ut a mai súlyos politikai helyzetből a nemzeti koncentrációs kormány. Amikor Titulescu sikertelen kormányalakítási kísérletek után március végével eltávozt az országból, azt a kijelentést tette, hogy nagyon rövid időn belül a nemzeti koncentrációs kormány gondolatából aktuálissá válik és ebben az esetben — fejezte be annakidején Titulescu politikai jóslatát — a koncentráció gondolatát senkisé fogja tudni elgáncsolni.

Maniu audienciája kapcsán a Dimineata az alábbi politikai horoszkopot állítja fel:

1. A nemzeti parasztpárt elnöksége nagyon meg van elégedve azzal az új politikai helyzettel, mely Maniu ismertes visszavonulása után kialakult. Elsősorban köztudomásúvá lett, hogy a király véglegesen szakított a párt nélküli kormányzás szisztemájával.

2. A Jorga-kormány alig három hónapos kormányzása után

nem tudta teljesíteni a hozzáfűzött reményeket, a szakértőkből és politika-mentes, hozzáértőkből álló kormány semmi komoly és maradandó munkát nem végzett

és így véglegesen kompromittálta a párt-politikától mentes kormányzati rendszert.

3. A nemzeti parasztpárt elnökségének kérdése ma már országos kérdéssé vált. Mindazon kombinációk, melyek Maniu utódlásának megoldását célozták, nem sikerültek. Szó volt arról, hogy Vajda venné át a nemzeti parasztpárt elnöki posztját, beszéltek Titulescuról és Mihalacheról is, azonban egyik megoldási kísérlet sem vezetett sikerre és így Maniunak most már nemcsak pártérdekből, hanem ennél sokkal magasabbrendű szempontokból is vissza kell térnie arra a helyre, melyet önkéntesen elhagyott.

A fenti lapszemelvények is mutatják, hogy Maniu színajai kihallgatásához sok — talán túlzottan is sok reményt fűznek a fővárosi lapok és a közeljövő megmutatja, hogy vajjon a színajai audiencia tényleg fordulópontot jelent-e a román belpolitikai életben.

kommunistát tartóztatott le, vallásuk azonban ezideig nem produkált semmi eredményt.

A Jasi melletti Ciurea állomás közelében elkövetett bombamerénylet jóval nagyobb kárt okozott az előbbinél, amennyiben súlyosan megrongálta egy tehervonat mozdonyát és több kocsiát, a pályatestet pedig 15 méter hosszúságban feltépte. Célját ez a merénylet sem érte el, mert nyilvánvaló, hogy a Bukarest—jasi és a kisenevi gyorsvonatok ellen irányult.

Ezzel a merénylettel kapcsolatban Kisenenben hat és Jasi-ban négy ismert anarchistát fogtak el, mert az a gyanu áll fenn ellenük, hogy nem lehetnek teljesen idegenek ettől a merénylettől.

A besszarábiai Romancauti állomás közelében ismeretlen tettesek ugy siklasztottak ki egy személyvonatot, hogy az éj sötétjében hosszú sint fektettek keresztbe a pályatestre. Sziguranca körök ezt a támadást is a kommunistáknak tulajdonítják s ezért Balti-ban, Tighinában és Kisenenben mintegy hatvan bolsevistát tartóztatnak le.

A negyedik merénylet-kísérlet, a bukaresti teherpályaudvar állomásán történt, ahol nagymennyiségű robbanóanyagot gyújtottak fel.

A vizsgálat itt sem vezetett a kétségtelen tettesek nyomára.

bár a hatóságok több munkást elfogtak, a kiknél lázító röpiratokat találtak, amelyekben augusztus elseje jelentőségét magasztalják és felkérésre szólítják fel a munkásságot

A merényletekre való tekintettel a vasútonalok őrzését országsszerte megkettőzték, a minthogy általában a közbiztonsági hatóságok készenlétebe helyezkedtek, hogy elejét vegyék minden további merénylet-kísérletnek. A kor-

mányhoz közelálló sajtó a minisztériumok teljes körülzárását is az augusztus elsejével összefüggő óvintézkedésekkel magyarázza.

Az ellenzéki lapok egy része a merényleteket és az ezek nyomán keletkezett idegességet és bizonytalanságot arra használja fel, hogy erélytelenséggel és a szilárd kormányzásra való képtelenséggel vádolja a kormányt. Még a liberális Universul is ilyen hangnemben kommentálja a merénylet-sorozatot, azt írva, hogy a kormány elszigetelte magát az országtól, ami oda fog vezetni, hogy maga ellen fordítja ezt. Az ország mást vár egy komoly kormánytól, mint kérvény-hivatalokat: érezni akarja, hogy kormányozzák. Azzal, hogy a kormány habozik a pillanat komolyságának megkövetelt elhatározások meghozatalában, időt enged az ország ellenségeinek, hogy végrehajtsák romboló terveiket. Az a körülmény, — mondja az Universul, — hogy a kormány a védelmi intézkedéseket eddig csak a főbb közintézményekre nézve alkalmazta és megfedkezett a vasutról és póstáról, egyáltalában nem alkalmas arra, hogy megszilárdítsa az ország bizalmát a jelenlegi kormány kormányzási képességeiben és tekintélyében.

A liberálisok tehát ujra felülnek a kommunista veszély pesszö-paripájára, ami a multban is mindig arra kellett nekik, hogy fejpeszteltséggel vádolhassák a nekik nem tetsző kormányt

s ugyanekkor magukat tolják előtérbe, mint akik egyedül értenek a kormányzás művészetéhez. Ezzel a manőverrel számtalanszor operáltak a nemzeti parasztpárti kormány idején s ugy látszik, most elérkezettnek látják az időt, hogy alkalmazzák a Jorga—Argetoianu-kormányval szemben is, amelyet pedig igazán nem lehet lágy szívűnek nevezni a baloldali mozgalmakkal szemben.

A döntőbíróóság a bányatársulatok javára döntött

Megszüntetik a természetbeni járandóságokat

Bukarest, július 28.

A zsilvölgyi kollektív szerződés ügyében hetek óta húzódo tárgyalások után, a még vitás pontokban Gunesu munkügyi vezérfelügyelő kimondta a döntő szót. Sok kommentár nem kell hozzá: a föld mélyében robotoló bányamunkások szájában csak épen a száraz kenyérre való hagyták meg s minden komolyabb ellenszolgáltatás nélkül elvették tőlük az eddigi megállapodás legfőbb kedvezményét, az olcsó élelmiszerhez való jogukat. A bányatársulatok elérték, amit akartak s a Zsilvölgye fekete nyomora egy fokkal — vagy jó néhány fokkal — feketébb lett.

MEGEGYEZÉS HIÁNYBAN DÖNTŐBÍRÓSÁGI ELJÁRÁS

Megírtuk annak idején, hogy a kollektív szerződés leglényegesebb pontjaira nézve a munkások és a bányatársulatok nevében tárgyaló delegátusok nem tudtak megegyezni s így a munkügyi törvény értelmében döntőbíróági eljárásra került sor. A döntésre Gunesu munkügyi vezérinspektor kapott megbízást, a ki hétfőn délután hirdette ki a döntőbírói határozatot, amely ugyszólván teljes egészében elfogadja a bányatársulatok követeléseit. A döntés elsősorban a bérek megállapítására, a természetbeni járandóságokra vonatkozik (fűtőanyag és lakás), továbbá a kedvezményes áron adott élelmiszerekre és egyéb közszükségleti cikkekre.

A legfontosabb pont a munkásoknak a bányatársulatok által „békébeli” áron kiszolgáltatott közszükségleti cikkek kérdése volt. A bányatársulatok ennek teljes eltörlését követelték. Annak illusztrálására, hogy ez milyen nagymértvű leépítése a munkásság eddigi életstandardjának, álljon itt néhány adat. Az eddigi rendszer szerint minden bányamunkás kapott havonta 16 kg. kenyérliszttel 0.42 baniért kg.-ként. Családos emberek családtagonként még megfelelő pótlékokat kaptak. Hasonlóképpen járt a munkásnak bizonyos mennyiségű cukor kg.-ként 0.53, szalonna 148, zsír 190 és burgonya 0.07 baniért kg.-ként. Minden munkás kaphatott ezenkívül évente 3 pár bakancsot páronként 8.80 lejért. Ezek a járulékok tették lehetővé, hogy a gyenge bérek mellett dolgozó bányamunkások eddig úgy, a hogy megélték. Elképzelhető milyen horribilis redukciót jelent a többnyire sok gyermekes családdal bíró bányamunkásoknál ennek a rendszernek az eltörlése.

Gunesu hétfőn délnél hirdette ki a határozatát. A munkásság képviselőiben Gherman Eftimie, Muntean és Mihaila, a társulatok nevében Mircea Jonescu és Timoc mérnök jelentek meg a határozat kihirdetésénél. A határozat felolvasása után Gunesu rövid beszédet intézett a megjelenekhez, amelyben

arra kérte a delegátusokat, hogy a rendkívüli viszonyokra való tekintettel legyenek megértéssel egymás bajai iránt és fogadják el önszántukból és jóakarattal a döntést.

Ez e felhívás azonban csak a szónoki forma kedvéért szólt mindkét félhez. Lényegileg csak a munkásdelegátusokhoz kellett fordulni. S a munkásdelegátusok, mit tehettek egyebet: megértéssel voltak. Megértették, hogy nincsen erejük felvenni a harcot a hatalom által támo-

gatott bányatársulatokkal és elfogadták a döntést.

Gunesu döntése értelmében egyébként a napidíjak 80 és 154 lej között váltakoznak. Minden háztartás évenként 6000 kg. szenet kap díjtalanul.

Ezzel kapcsolatosan súlyosan sérelmes a munkásokra nézve az a rendelkezés, hogy ebből egyetlen kg.-ot sem szabad eladni, kizárólag a saját céljaikra használhatják fel a kapott szentet.

Az új kollektív szerződés július 1-i érvénnyel lép életbe.

A tulorákért 40 százalékos felárat fizetnek.

Jonescu tábornok legújabb napiparancsa

„Indokolt, ha a kisebbségi vasutasokat a Regátba helyezik...”

Bukarest, július 28.

A vasuti organizáció legfelsőbb feje, Jonescu tábornok-vezérigazgató új rendeletet adott ki, amely hangjában és hangoztatott szempontjaiban tiszteletreméltóan méltányosnak lászik, egyik pontja azonban gyanúsán alkalmas arra, hogy alapul szolgáljon a kisebbségi vasutasok ellen indítható újabb hadjáratához.

A rendelet maga egyébként az áthelyezések kérdésével foglalkozik s miután megállapítja, hogy ebben a kérdésben igen sok panasz van, ami arra mutat, hogy valóban történtek visszaélések, a jövőben a következő irányelveket tűzi ki:

1. Alapos és elfogadható indok nélkül nem helyezhető át egyetlen vasutas sem.
2. A saját kérelmére történő áthelyezéseknél is figyelemmel kell lenni arra, hogy az átköltözési költségek és pótlékok nagyon terhelik a vasut pénztárát, tehát áthelyezéseket saját kérelem esetén is csak a legméltányosabb esetekben kell foganatosítani.
3. Üresedések esetén arra kell törekedni, hogy a helyi személyzet sorai-

ból töltsék be a megüresedett helyeket, ha pedig ez nem lehetséges, úgy azok részesedjenek előnyben, akik éppen abba a városba kérték áthelyezésüket.

S végül a negyedik, a kisebbségi vasutasokat annyira érdeklő pont: Indokolt ha a csatolt területekről a Regátba helyezik azokat a kisebbségi vasutasokat, a kik nem bírják még az állam nyelvét.

Ebben az esetben azonban számításba kell venni a kérdéses kisebbségi tisztviselő családi állapotát is, és ha gyermekei vannak, úgy lehetőleg városokban kapjanak beosztást, hogy gyermekeiket könnyebben iskoláztathassák.

A Lupta, amely a rendeletet leközi, arról is hirt ad, hogy Jonescu vezérigazgató megértő intézkedése igen jó hatást váltott ki a vasutasok között. — Vajjon mit szólhatnak hozzá a kisebbségi vasutasok, kik az áthelyezéseket egyáltalában nem óhajtkák, a rendelet viszont indokoltan tartja a Regátba küldésüket, amennyiben nem bírják jól az állam nyelvét? Mennvi üldözésre, visszaélésre és terrorra adhat megint alkalmat ez a szépszavu rendelet?

A kifosztott Salamon Béla

Boross Géza is meglopták Bukaresztben

Bukarest, július 28.

Néhány nappal ezelőtt éppen mi írtuk meg, hogy Salamon Bétát, a kiváló pesti komikust Bukaresztben kifosztották. Mint emlékeztetés, előadás közben valaki behatolt öltözőjébe, s mintegy 100 ezer lejnyi összeget lopott ki a tárcájából. Ma a lopási ügyvel kapcsolatosan levelet kaptunk Salamontól, mely a következőképpen hangzik:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Miután a B. L. volt az első, amely közhírré tette bukaresti élményeimet, engedje meg, hogy a teljes objektivitás kedvéért cikkükre az alábbiakban reflektáljak:

Sajnos, nagyon is igaz, hogy Bukaresztben alaposan megloptak. Azonban három nem 100.000 lej volt, hanem mindössze 2600 pengő, azaz körülbelül 75 ezer lej. Persze, nagyon fájdalmas összeg így is. Azonban bármilyen fájdalmas is, mégsem felel meg a valóságnak az, hogy a lopás felfedezése után a társulat azon törte a fejét, miképpen utazzék majd haza. Ez nem igaz, mert a társulatnak semmi köze az utiköltséghez, ha tehát fejtörésről van szó, akkor egyedül én töröm a fejemet. De én sem töröm. Nem törhetem még akkor sem, ha utolsó filléremig fasztnak is ki. Ugyanis tisztában lévén a színészet mai lehetőségeivel és helyzetével, szokásom returjegyet váltani. Most is úgy történt: már Pesten térti jegyet váltottam az egész társulat részére. Az első tehát, hogy nem volt fejtörés.

A második az, hogy az ellopott összeg nem a turné egész jövedelme volt, ha-

nem annak csak egy része. Én őszintén megmondom, nem panaszkodhattam. Nem akarok sirni. Jól ment. Keresztünk.

Igy tehát nem annyira az a pénz fájt, amit elvittek tőlünk, hanem inkább az, amit nem hoztak be. Mert — sajnos — Bukaresztben éppen ez volt a jelentős. Sokkal többet behozhattak volna, mint amennyit elvittek.

Ambár ezt is csak halkán mondom. Mert Bukaresztben is jócskán telt házak mellett játszottunk s bár e városban, ahol egyébként kellemesen éreztük magunkat, a lopástól eltekintve sem kereszünk, de azért az erkölcsi siker olyan nagy volt, hogy állandó turnéállomásaink közé ictaljuk a román metropolist.

Csak valamivel jobban előkészítve a dolgot, mint az idén. Nem úgy, mint most történt, hogy előadás előtt néhány órával nyomassák a jegyeket. Hanem úgy, hogy még a műsor is hetekkel előre készen álljon.

S akkor majd nyilván prolongálni is fogjuk vendégzereplésünket, — persze besurranó tolvajok nélkül.

Egyébként melegen köszönöm támogatásukat s maradok igaz hinük

SALAMON BÉLA.

Ez a levél megérdemli a közlést már csak azért is, mert végül akadt egy színigazgató, aki nem sir, inkább dicsekszik. Fehér holló.

Itt jegyezzük meg, hogy Boross Géza-tól, a Salamon-társulat kitűnő és népszerű tagjától ugyancsak elloptak 6000 lejt Bukaresztben. Az élelmes tolvaj a trupp Venetia-szállóbeli lakásán osont be Boross szobájába s a pénzzel együtt tárcáját is elemelte.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsákák stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztályában) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban. Szf 17171

Földbeomlás 47 halottal

Bukarest, július 28.

A jugoszláv-albán határon borzalmas szerencsétlenség történt. Beomlott egy földsánc, amelyen jugoszláv katonák dolgoztak. A katasztrófának negyvenhét halottja és számos sebesült áldozata van.

Csökkennek az állam bevételei

Bukarest, július 28.

A pénzügyminisztérium kimutatása szerint az állam bevételei a folyó hó 25. napja alatt 1 milliárd 646 millió 648 ezer lejre rugtak. Ez az összeg nagyobb, mint a múlt év megfelelő időszakában, de kevesebb, mint június hónap folyamán, amit elsősorban annak lehet tulajdonítani, hogy a falusi lakosságtól a termés-értékesítésig nem erőszakolják az adókat.

12-ről 15 lejre akarja emelni a kormány a kérvényekre ragasztandó bélyegilletéket

Bukarest, július 28.

Az „Adeverul” értesülése szerint a kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a kérvényekre ragasztandó bélyegilletéket az eddigi 12 lejről 15 lejre emeli.

A terv — már mint terv is — a legnagyobb felháborodással találkozott a közönség részéről.

Miért kell a dicsőségt-mártoni városi tanácsnak hősi halált halni

Dicsőségtmárton, július 28.

A kisküüllőmegyei állandó választmány a napokban visszaküldte Dicsőségtmárton hónapokkal ezelőtt megválasztott költségvetését. Módosításokat kíván rajta keresztülvinni. A város állandó választmánya a visszaküldött költségvetési tervezetet kiadta Pekri Géza helyettes polgármesternek, hogy tegyen előterjesztést. A magyar város magyar alpolgármestere sorra vette a megyei állandó választmány kifogásait s aztán megtette előterjesztését, amivel minden bizonnyal meg is pecsételte a választott tanács sorsát. A felosztás bizonyosnak látszik. Már beszélgetnek is az új intézmény bizottságáról, amelynek Vulcuti tanár lesz az elnöke s négy román tanárral talán bekerül egy magyar is. Dicsőségtmártonban!

Kétségtől érdekes felemlíteni azokból a költségvetési tételekből néhányat, amelyek miatt a város tanácsa halálra ítélte önmagát. Pekri Géza előterjesztése szerint a megyei állandó választmány utasítása ellenére sem törölhetők az alábbi tételek: Az autóbusz-járatok városi taxájára felvett 24 ezer 680 lej, a kisebbségi iskolák 20 ezer lejes és a katolyház egyenkinti 60 ezer lejes segélye. Nem törölheti a tanács a munkanélküliek segélyezésére felvett 80 ezer lejt sem, a tisztviselők fizetéséből pedig legtovább 20 ezer lejt törölhet. Ezekkel szemben nem javasolja a városi tanács a rendőrség javára felvételre ajánlott 8 ezer lejt, az állami országot javítására kért 500 ezer lejt és a Valenii de Munteniban felállítandó Jorga-féle egyetem részére kért 10 ezer lejes ajándékot.

Több apróbb, költségvetési tétel mellett ezek azok az összegek, amelyek miatt a dicsőségtmártoni választott tanács valószínűleg hősi halált hal. Az intézmény bizottság majd udvariasabb lesz, törli azokat a tételeket, amiket a megyei bizottság törölni kíván s helyükre beiktatja azokat, amiket felülről kíván.

Olcsó kotta vásárlunk, szenzáció

10 darab jó kotta 15. — lej, vidékre 20 — lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Németországban kissé enyhült a feszültség

A bankok rövidesen visszatérnek a normális rendhez

MacDonald berlini fogadtatása

MacDonald

Berlin, július 28.

nt már tegnap jelentettük, ked-
zo hírek hatása alatt a német gazda-
sági élet reprezentánsai biztosra vették,
hogy a normális pénzforgalomra való
visszatérés csak napok kérdése lehet. A
Berliner Zeitung am Mittag ezeket az ör-
vendetes értesítéseket azzal erősítette
meg, hogy a bankforgalomban bevezetett
korlátozásokat előreláthatólag már szer-
dán megszüntetik s ugyanezzel a német
válság kihozzátásához olyan tragikus
szerepet játszó Darmstädter und Natio-
nalbank is nyit és megkezdte fizetéseit.

A Wolff-iroda jelentése szerint a né-
met takarékpénztárak girószövetsége, a
gazdasági élet reprezentánsai és a biro-
dalmi bank megbízottai között intenzív
tárgyalások indultak meg arra vonatko-
zólag, hogy a normális pénzforgalom
helyreállítása esetére a pénzügyeknek
megfelelő mennyiségű fizetési eszköz áll-
jon rendelkezésére.

Ebben a tekintetben egyelőre csak az
okoz nehézséget, hogy a takarékpénztár-
ak értékpapír fedezetének a nemzeti
bank csak egy részét tekintve lombard-
képesnek s ezért nem marad más hátra,
mint az, hogy a takarékpénztárak befek-
tetett tőkeiket kis mértékben mobilizál-
ják és alkalmas hitelfedezet ellenében
a birodalmi bank bocsássa rendelkezésükre
a szükséges fizetési eszközöket.

Ma délután egyébiránt összeül a biro-
dalmi bank főtanácsa is értekezletre.
Berlin bankkörében most már bizonyos-
ra veszik, hogy az értekezlet lezajlása
után a német hivatalos bankszámítolási
kamatlábat 11 százalékkal felemelik.

MEGALAKUL AZ ELFOGAD- VÁNYI ÉS SZAVATOSSÁGI BANK.

Utaltunk arra, hogy a rövidlejáratu
külföldi kölcsönök ügyének rendezésével
a német gazdasági életbe egy új közve-
títő szervet szándékoznak iktatni az
Akzept und Garantiebank megteremtésé-
vel. Ennek útját már egyengeti is Hin-
denburg elnök hétfőn kiadott újabb szük-
ségrendelete, amely a következőket tar-
talmazza:

„A rendezett fizetési forgalom helyre-
állítása céljából a kormány vegyen részt
a társas vállalkozásokban s ennek a cél-
nak érdekében teljesítse a szükséges be-
teket és vállalon garanciákat a biro-
dalom terhére.”

A német gazdasági körök biztosra ve-
szik, hogy ez a sürgősségi rendelet az el-
fogadási és szavatossági bank alapítá-
sával van összefüggésben. Hírek szerint
a birodalmi kormány az új pénzügyet
200 millió márkás részvénytőkéjének két-
ötöd részét fogja átvenni. A birodalmi
kormány szándéka az, hogy az új pénz-
intézetnek a gazdasági életbe való beik-
tatásával állítsa vissza a korlátozások
nélkül való pénzforgalmat s a feladat je-
lentősége olyan nagy, hogy a birodalom
okvetlenül szükségesnek látja a részvételt
a maga részéről. A birodalom közremű-
ködésével olyan alapítókét sikerül össze-
hozni, amely a legszélesebbkörű hitelmű-
veletekre nyújt módot.

Ugy látszik, hogy az új pénzügyet
megalakításával van összefüggésben az az
újabb sürgősségi rendelet is, amelyet a biro-
dalmi kormány hétfőn adott ki. Ennek ér-
telmében úgy a természetes, mint a jogi
szemlélet kötelesek a külfölddel szemben
fennálló s 50.000 márkánál magasabb tar-
tozásait bejelenteni.

STIMSON ELUTAZOTT BERLINBŐL.

Stimson amerikai külügyi államtitkár
berlini tárgyalásait befejezte. Hétfőn dél-
ben kihallgatáson jelent meg Hindenburg
elnökkel s fél 2 órakor a Lufthansa rep-
ülőgépen London felé elutazott. Eluta-
zása előtt a német sajtónak nyilatkozatot
adott.

— Nagy tiszteletet és megbecsülést ér-
zek Brüning kancellár és munkatársai
iránt, — mondotta Stimson. — A párisi és
a londoni konferencián kijelentettem,
hogy Amerika kormánya és népe bizik
s annak jövőjében. Azt hiszem, hogy a
jelenlegi pénzügyi nehézségek nagyrészt
a bizalom hiányára visszavezethetők, de
bátorrával és bizalommal a német gaz-
dasági élet jólétét vissza lehet szerezni.

Stimson 6 óra 25 perckor érkezett Am-
sterdamra és az újságíróknak kijelen-
tette, hogy rendkívül fáradt, de még ne-
hány napig tárgyalnia kell Londonban
s azután utazik szabadságra Skóciába. A
német helyzetre vonatkozólag minden fel-
világosítás elől kitért.

Budapest, július 28.

A Hoover-féle moratórium elfogadása
után az érdekelt államok képviselői Lon-
donban értekezletre gyűltek össze, hogy
a moratórium és a Young-terv problémá-

it összeegyeztessék. A németországi vál-
ság eseményei miatt a hét hatalom londoni
konferenciája a szakértői tárgyalások-
kat megszakította. Most azonban július
29-re ismét összehívták a Hoover-értekez-
letet és a tárgyalásokra Magyarországot
is meghívták. A magyar kormányt a
szakértői értekezleten Gajzágó László
rendkívüli követ és meghatalmazott mi-
niszter, továbbá Imrédy Béla, a Magyar
Nemzeti Bank igazgatója fogják képví-
selni.

Németországot nehéz küzdelmeiben Anglia teljes rokonszenve kíséri

Berlin, július 28.

Hétfőn délután óriási tömegek jelenlé-
tében ünnepélyesen fogadták a berlini
pályaudvaron MacDonald miniszterelnö-
köt. Fogadására megjelent Brüning kan-
cellár és Curtius külügyminiszter, vala-
mint a berlini angol nagykövét is.

Az állomás előtt ujjongó tömeg át-
törte a rend fenntartására kivezényelt
kordont és hangos szimpátia tüntetést
rendezett MacDonald mellett.

A rendőrségnek csak nagy nehezen sike-
rült utat törni az angol miniszterelnök
részére, hogy elérhesse autóját.

A tömeg „Le a háborúval!” és „Éljen
a béke!” kiáltásokkal fogadta és kísérte
a szállására hajtó MacDonald kocsiját.
A folyton megismétlődő és elementáris
erővel ki-kítő szimpátiatüntetés miatt
MacDonald autójának több ízben is meg-
kellett állania.

A német miniszterelnökségen hétfőn es-

Tengeren, tenger alatt és levegőben az Északi Sark felé

A Graf Zeppelin, a Malygin és a Nautilus útja

A léghajó a Ferenc József-földre közeledik

Arckangelsk, július 28.

A „Graf Zeppelin” fedélzetéről érke-
zett jelentések szerint a légióriás igen
jó körülmények között folytatja útját
a Sarkvidéken és elérkezett a Ferenc
József-föld közelébe.

A tervek szerint a Soeks-szigeteken a
léghajó pihenőt tart, ugyanott találkozik
a „Malygin” jégtörővel, amelynek leg-
főbb uticélja tudvalevőleg Amundsen,
illetve az „Italia” hajótöröttjeinek fel-
kutatása.

Egyébként a „Nautilus” tengeraltat-

járó is elindult Plymouthból Norvégia
felé, ahonnan

a jég alatt folytatja útját az Északi
Sarkra.

A „Nautilus” tegnap igen sikerült ki-
sérleteket végzett, amelyek folyamán
több mint két óra hosszat volt állandóan
a víz alatt, fenntartván kifogástalanul az
érintkezést a vele összeköttetésben levő
angol hajókkal.

A „Graf Zeppelin”-t pénteken várják
vissza Berlinbe.

A Lupta feltűnéstkeltő támadása a kormány ellen

Szoros összeköttetést tartanak fenn a jobboldali terroristákkal

Bukarest, július 28.

A Lupta legújabb száma politikai kö-
rökben erős feltűnést keltő cikkben tá-
madja a kormányt. A lap szerint Jorga
és Argetoianu közös kormánya letagadha-
talan összeköttetést tart fenn a jobb-
oldali terrorista elemekkel, különösen a
Vasgárda szervezettel. Állítása igazolásá-
ra a következő adatokat hozza föl:

1. Mota, a hírhedt nevű diákvezér és
igazgató Mota diák apja, kormánylistán
került be a parlamentbe.

2. Ugyancsak kormánylistán került a
parlamentbe Pop Valer kolozsvári ügy-
véd is, aki nemrégiben még hangos cu-

zista volt, majd a Vasgárdához csatlako-
zott. Ez a Pop Valér ma Erdély minisz-
tere, mert Jorga őt tartotta méltónak ar-
ra, hogy a lemondó Hatieganu helyét
betöltse vele.

3. Jorga képviselőházi tisztviselővé
nevezte ki Andrei Jonescut, aki a vas-
gárdisták között jelentékeny szerepet
játsszik, sőt a bukaresti organizáció feje
is ő. Mota és Pop Valér viszont a Vas-
gárdista szervezet ugynevezett szenátu-
sának, legfelsőbb intézőbizottságának is
tagja. Ugy Mota és Pop Valér, mint
Andrei Jonescu ma is Zelea Codreanu
parancsnoksága és irányítása alatt áll.

Telefon:

518

„MODERN MOZGÓ” BRASSO

Ma kedden utoljára
Hangos sportfilm ujdonság

„RENNFAHRER”

„AKI MER AZ NYER”

Holnapról közlikánatra

Ihre Hoheit beilicht

a legjobb német beszélő és éneklő filmoperett
Willy Fritsch és Käthe v. Nagy
a főszerepben.

WESTERN ELECTRIC beszélőgépen

te ünnepélyes fogadtatás volt az angol
államférfiak tiszteletére. Diner után Brü-
ning kancellár meleg szavakban köszön-
te meg az angol vendégeknek azt a ki-
tűntető fogadtatást, amelyben őt London-
ban részesítették.

Az angol miniszterek berlini látogatá-
sát úgy tekintik, mint kétségtelen bizo-
nyítékát annak, hogy Anglia éppen a
legnehezebb időkben közeledik Német-
országhoz.

Biztosítja az angol minisztereket arról
hogy Németország minden erejét egyesí-
teni fogja a jelenlegi válság legyőzésé-
re. Németország a legnagyobb elismeréssel
adózik az angol kormánynak mindazért
amit a londoni konferencián érdekelber-
tettek. A német kormány meggyőződött
arról, hogy Németországot csak a több
hatalmakkal való lojális együttműködés
mentheti meg. S ennek a lojális együtt-
működésnek az alapjait Londonban rak-
ták le.

Brüning után MacDonald emelkedet
szólásra. Örömmel fogadta el a berlini
meghívást, amint hogy nagy öröme szol-
gált a németek londoni látogatása is.

Am a jelenlegi berlini látogatás nem-
csak udvariassági aktus, hanem annak
a bizalomnak az igazolása, mellyel az
angolok a német néppel szemben visel-
tetnek.

— Tudja meg Németország, — folytat-
ta MacDonald —, hogy nehéz küzdelmei-
ben Anglia teljes szimpátiája kíséri. Né-
metország nem eshet el ebben a harcban
mert egy szabad és öntudatos Németor-
szág kiharcolhatja összes jogait. Ha a
német nép szorgalma a német szellem
erejével együttesen lép a sorompóba, a
küzdelem sikere biztosított van.

Beszéde végén kifejtette, hogy Német-
ország anyagi helyzetének vizsgálata
csak most kezdődik és a válság problé-
máit nem az államok érdekeinek rideg
szemmelnézetével, de a nemzetközi szo-
lidaritás gondolatának jegyében kell
megoldani.

A cuzistákkal való barátságáról Jor-
ga már bizonyosságot tett akkor, amikor
szinte dédelgetve kezelte Cuza profesz-
szort a parlamenti ülészek alatt. Azóta
sem feledkezett meg róluk. Robu cuzista
képviselőt például azzal bízta meg, hogy
tanulmányozza Bukovinában a paraszt-
ság helyzetét.

Spanyolország után Mexikóban gyilkolják a papokat és gyújtják fel a templomokat

Misézés közben lőttek le egy fiatal
lelkészt. Kihírdették az ostrom-
állapotot

Mexikó, július 28.

A spanyolok által lakott Mexikóban
kitörték ugyanazok a zavargások, ame-
lyek Spanyolországot dúlták fel. Tegnap
röviden jelentettük, hogy Jalapa város-
kában agyonlőttek két katolikus pa-
pot, akik az oltár előtt éppen áldozati
imádságukat végezték. A mexikói zavar-
gásoknak azonban éppen ellenkező in-
dítóokuk van, mint a spanyolországiak-
nak. Mexikóban a papság ellenszegült a
kormány ama rendeletének, amely lét-
számukat csökkenteni, intézményeiknek
adott szubvencióit pedig mérsékelni ki-
vánta.

Egy elkeseredett fanatikus fiatal pap
rálőtt a veracruz kormányzóra, amikor
az éppen elhagyta palotáját. A kor-
mányzó megsebesült, még volt azonban
annyi lélekjelenléte, hogy revolveréhez
nyúljon és a támadóját leterítse.

A kormányzó ellen elkövetett merény-
let rendkívül felizgatta a tömeget, a
mely

tegnap az esti órákban megkezdte a
papság elleni merényletek sorozatát.
Négy templomot felgyújtottak, közöt-
tük a híres San José-templomot, amely
teljesen leégett. A tömeg ezután beha-
tott egy másik székesegyházba, ahol
gyermekek számára éppen misét tar-
tottak.

A miséző papot egyetlen revolverlő-
véssel lelőtték,

egy másik papot egy fiatal leánnyal
együtt súlyosan megsebesítettek, a
gyermekeket a templom elhagyására
kényszerítették, miközben a pánikban
közülük sokan elájultak.

Mexikóban kihírdették az ostromál-
lapotot, mert újabb zavargásoktól tar-
tanak. Az egyházfők utasították a lel-
készeket, hogy a kormány rendeleteinek
ne engedelmességedjenek.

Egy gyűlés:

Ahol a katolikus, protestáns és zsidó lelkészek együtt szónokolnak az antiszemitizmus ellen

CAILLEAUX: Az antiszemiták a háborút, az új tömegöklést készítik elő

Páris, július 28.

Elvitázhatatlan, hogy a franciák között igen sok szabadelvű és liberális gondolkodású ember van. Különben nem alakulhatott volna meg Páris székhelyén, az „Antiszemitizmus Ellen Küzdő Nemzetközi Liga” és nem lennének ennek fő patronusai olyan emberek, akiknek századokra visszamenőleg is, fajtiszta árja őseik vannak. Valahányszor pedig, a világ valamelyes táján — hangsúlyozzuk: a világ bármely részén — valamilyen erősebb méreteket felöltő antiszemita zavargás van, úgy ez a liga mint egy fincműszer, azonnal reagál rá és tiltakozó gyűlésre hívja össze úgy a Liga tagjait, mint az érdeklődőket. Azok pedig, akik tiltakozó szavakat felemlít, meggyőződésből, humanitásból fakadó érzésből teszik ezt. Világsemléltük tehát szélesvonalú és emelkedett.

A legutóbbi szaloniki pogrom és a Mexikóból érkezett zsidó öklés híre szolgáltatott alapul annak a mitingnek megtartására, amely 8000 ember előtt folyt le. Egy nyári szünetet tartó cirkuszban folyt le a gyűlés. Lehet, hogy az elegáns párisiak, már valahol távol a fővárostól üldülnek, lehet, hogy ezer számba sétálnak a Gyarmati Kiállításon az itthon maradtak, de viszont az is igaz, hogy a „Cirque d'Hiver” környéke olyan volt már a kora esti órákban, jóval a gyűlés megkezdése előtt, mintha ennek a nagy városnak emberáradata ide folyna. Ugy hőmpolyg a tömeg, hogy a rendet is nehezen tartja fenn a nagy felkészültséggel kivonult rendőrség.

A jó öreg cirkusz talán boldog napjainban se látott ekkora közönséget. Turnusokban engedik be az embereket és úgy látszik, sose szakad vége ennek az eleven láncknak. A cirkusz porondját is telerakták pótszékekkel, a karzaton lógnak emberfürtök, a páholyokban szoronganak, préselődnek, mind többen és többen.

Végre is erőszakkal zárják le az ajtókat és küldik vissza a későn jövőket, mert megszólal Bernard Lecache, az ismert író, publicista és ennek a Ligának elnöke.

Néhány szóval előbb ismerteti a tényállást, meg az okot, amiért e mitinget összehívta. Egyénileg és a Liga nevében tiltakozik az újabb zsidóöklések ellen és hangsúlyozza további küzdelmüket és kitartásukat ezen eszme érdekében. Majd felolvassa azon egyének leveleit, akik távollétiük, vagy egyéb elfoglaltságuk miatt, nem jelenhettek meg. A közönség politikai meggyőződésére jellemző, hogy egy-egy elhangzott nevet: szimpátia vagy ellenszenv szerint, tapsal vagy pfujjal nyugtat. Kijut az abcugból Leon Blumnak, Paul Boncournak, Turattinak, de általános taps jár Barbusse-nek és Victor Margueritte-nek.

Ezek után feláll az emeleten elhelyezett emelvényen az első szónok.

Talán a legkülönösebb jelenség, itt ezen a mitingen, ahol a jelenlevők nagyobb százaléka zsidó és ahol zsidó érdeket védnek. Ez a szónok: Viollet abbé. Tiszteletet parancsoló fehér szakállas feje, olyan, amilyenek a Renaissance festők biblikus tárgyu képein láthatók. Nemcsak az, ahogy mondja (mert nem papság és kenetteljes), hanem amit mond, minden frázistól mentes, ember: szó.

— Én minden politikai pártot felül

állok. És bár buzgó katolikus vagyok, ide hoztam testvéri érzelmemet. Ugy értem: kell, hogy mi katolikusok védjük meg a zsidóságot. De a zsidóságnak is védelmébe kell venni a keresztényeket, ha szociális nyomorról panaszkodnak.

Ilyen és ehhez hasonlóak a kijelentései. Frenetikus, sőt mondhatni hálás tapsal köszönik meg felszólalását.

Ragyogó szónok az utána következő protestáns lelkész is: Widál, aki azonban

szintén meleg szívvvel vallja testvérenek a zsidót és osztja a „testvéreket” ért bánatmak miatti felháborodásában.

Hogy végre egy fajbéli is felszólaljon, Germain Lévy főrabbi áll az emelvényen. Jól beszél és meghatja a hallgatóságot.

Még mielőtt egy szót is szólna, tombolva, zajosan éltetve ordítják Caillaux nevét. Caillaux szenátor, volt miniszterelnök, a viharokban edzett politikus nyugalmával állja az ünnepeztetést, mint a hogy állta egy kis idő múlva a kommuniszták tüntetését, akik pont Caillaux beszédét zavargatták több ízben. Amíg azután a terem rendjét fenntartó zsidó ifjak erőszakkal kivezetik őket. Tudni kell, hogy Párisban, soha, semmiféle pártállású gyűlés tartalma alatt, egyetlen rendőr, vagy detektív se teheti be a lábát. Azok csak kiinn vigyáznak.

Caillaux beszél. Mint a legtöbb francia politikus, ő is nagyszerű szónok. Meg tud mámorosodni a saját szavától. Elfogja őt is a beszéd gyönyörűsége, a szó muzikája. De alafesti, meggyőződésből jövő hangsúllyal. És így kap különös jelentőséget amit mond.

— Az antiszemita mozgalmak, akár

Mexikóban, akár Szalonikiben, akár Romániában vagy Németországban vannak, többek, mint a jelen eseményei. Ezek „beharangozzák a holnapot, amikor ezzel fogják előkészíteni az eljövendő tömegöklést, a háborút.” Hiszek a zsidó nép akaratában, mely ellentáll — fejezi be beszédét.

A tömeg pedig mámorosan ünnepli, kálapokat lengetnek felé, zsebkendőket lobogtatnak. Hálásak a jó szóért is. Caillaux szenátor vissza csipteti szemébe a fekete szallagon lógó monokliját, kopasz fejének búbja is belevörösödik, úgy inteti köszönetét.

Még a híres ügyvédet: Moro-Giéhérrel van alkalom megapsolni és lekes éjlenzés jár ki Georges Pioch-nak, a szabadgondolkodásáról nevezetes publicistának.

Valószínű, hogy mindezen felszólalások és tiltakozások nem fogják gyök-restől kiirtani az antiszemitizmust, de talán azt bizonyítják, hogy ebben az országban nyíltan mernek tiltakozni ellene és leteznék még emberek, akik egyéni haszonul és érdek nélkül éreznek.

Mándly Ilona.

Nemzetközi diákkongresszus lesz augusztus közepén Bukarestben

33 nemzet diáksága vesz részt a találkozón

Bukarest, július 28.

A román diákság nagyban készül a Nemzetközi Diákszövetség világkongresszusára, amelyet az idén Bukarestben tartanak meg augusztus közepe táján. A kongresszus védnökségét maga Károly király vállalta.

Emlékeztet, hogy a hatalmas nemzetközi diákszervezet kongresszusa tavalyelőtt Budapesten, a múlt esztendőben pedig Brüsszelben folyt le s mindkét alkalommal éles nézeteltérések keletkez-

tek a győztes és a legyőzött államok diákszervezeteinek a képviselői között a különböző nemzetközi problémákat illető állásfoglalás terén. A kongresszuson, amelyen 33 nemzet lesz képviselve, az idén is minden bizonnyal élénk viták lesznek, bár a szervezőbizottság előke szítómukájával igyekszik kiküszöbölni minden olyan ellentétet, amely a kongresszuson az együttműködés légkörét megzavarhatná.

Kolozsvári levél

Majdnem sikkasztót csináltak a pénzügyigazgatásból. Ha a megyei főorvost nem hagyják aludni. Az egész Szamosvölgyét megmérgezték a vízbe jutott vegyi anyagok

Kolozsvár, július 28.

Kolozsmegye prefekturájának egyik tisztviselője hitelbe vásárolt több ezer lej értékű árut egy kolozsvári cégnél. A tisztviselő nem fizette pontosan a részleteket, (honnan, amikor a megye vele szemben sem pontos?), beperelték és ítélet alapján a hitelező cég lefoglaltatta a lakásberendezését és — a fizetését. Az erről szóló ítéletet a pernyertes cég bemutatta a vármegyének és kérte, hogy a tisztviselő fizetésének egyharmadát vonja le és fizesse ki neki. A vármegye ártírt a pénzügyigazgatásnak, sőt, a biztonság kedvéért, a lefoglalt összeget külön utaltatta ki a vármegyei alap terhére. A tisztviselő egész tartozása valami 7000 lej tesz ki, amelyet a pénzügyigazgatóság havi 1400 lejes részletekben vont le a fizetéséből. A törvény értelmében ezeket a levonásokat a pénzügyigazgatóság köteles lett volna bírói letét gyanánt külön számlán kezelni, mert ezt a pénzt semmilyen más célra fordítani, mint a hitelező kielégítésére, nem szabad. Ennek ellenére az történt, hogy, amikor a hitelező cég ügyésze megjelent a pénzügyigazgató által láttamozott kiutalással, a pénztárnál azzal fogadták, hogy nincs pénz. Egyszer-kétszer ezt udvarias formában hozták az ügyvéd tudomására, később azonban már kurtán utasították el. A vármegyei alapnak nincs pénze és pontum. Tehát a pénzügyigazgatóság nem fizet.

Május óta majdnem naponta jelentkezett a cég ügyésze, hogy fizessék ki már a levont részleteket, mert ellenkező esetben a hitelező cég kénytelen volna elárvereztetni a tisztviselő butorait, holott az a szegény ember már kiegyenlítette tulajdonképpen a tartozását. De ez sem hatott. A pénzügyigazgatóság erre sem fizetett. Végül is az ügyvéd elhatározta, hogy sikkasztás miatt felfelentést tesz a pénzügyigazgatóság ellen. Az ehhez szükséges formalitásnak megfelelően, két tanuval újra megjelent a pénzügyigazgatóságnál és kérte a levont összegek kifizetését. A pénztár ezúttal is megtagadta ezt, mire az ügyvéd megmutatta a már kész felfelentést, amely csak a tanuk aláírására várt. Ez végre hatott. A pénztár hétfőig haladékot kért az ügy rendezésére, mert, — a pénzügyigazgatóságnak csakugyan nincs pénze és a levont összegeket elköltötte. Hétfőn délelőtt a 7000 lejes követelésből az egyik havi részletet a pénzügyigazgatóság mégis kifizette és így a bűnvádi felfelentés benyújtása elmaradt. Most már csak az a kérdés, hogy mikor fogja a hitelező cég a többi, már régóta esedékes részletet megkapni a pénzügyigazgatástól, amely a maga követeléseinek behajtásánál távolról

sem olyan türelmes és előzékeny, mint amikor ő kell fizessen...

Basiota György dr., közegészségügyi főfelügyelő, Kolozsmegye legfőbb egészségügyi hatósága, abszolút korrekt és köztisztelőnek örvendő ur Kolozsváron, mégis olyan ügy középpontjába került, amely sok egzisztencia létét fenyegeti. Arról van szó, hogy dr. Basiota véletlenül abban a házban lakik, ahol Kolozsvár egyetlen jól menő új kávéháza nyert elhelyezést. A kávéházban dzsezzband-zenekar játszik a késő hajnali órákig — és emiatt dr. Basiota nem tud aludni.

Ebből keletkezett az egész konfliktus. A kávéház tulajdonosait a múlt héten beidézik a rendőrségre és közlik velük, hogy valamit csinálni kell a zenekarral, mert dr. Basiota éjszakai nyugalmát tönkreteszi. Végül is a határozat az lett, hogy a zenekarból száműzik a nagydobot, mert az csinálja a legnagyobb lármát. A nagydobbal együtt persze a nagydobost is száműzték, de dr. Basiota csak nem tudott éjszaka pihenni. Újabb idézés a rendőrségre. A tulajdonosokat utasítják, hogy a zenekart tegyék át egy másik terembe. Szerencse, hogy a kávéháznak van egy másik terme, amely nincs közvetlenül dr. Basiota lakása alatt. A zenekart áttették, de ez ellen a közönség, — Kolozsvár legelittebb publikuma, többségében román uri társaságok, — tiltakozott. Utóvégre a közönségnek is van szava egy kávéházban, ahol zene mellett tánc van. A tulajdonosokat megint becítálják a rendőrségre. Az ukáz: ne legyen tánc! Mire a már kétségbeesett kávéosok megmagyarázták a rendőrségnek, hogy ők nem tilthatják meg Kolozsvár legelőkelőbb társadalmi köreinek a táncot. Tiltsa be a rendőrség. Vagy esetleg egyszerűen zárassa be a kávéházat. Mert akármilyen igaz van is a maga szempontjából dr. Basiotának, egy nagy adófizető vállalkozást, amely sok embernek nyújt egzisztenciát, mégsem lehet hatósági intézkedéssel tönkretenni, csak azért, mert egy ember nem tud aludni.

Azt, hogy a rendőrség miképpen fogja ezt

a gordiusi csomót megoldani, még csak megjósolni sem lehet.

Megmérgezték az egész Szamosvölgyét, — ezt mondják azok az átiratok, amelyeket a Szamos mentén fekvő községek intéztek Kolozsvár város tanácsához. Az átiratok az érdeklő községek azt írják, hogy a kolozsvári Dermata Művek által a börgyártáshoz használt kémiai szerek bejutottak a Szamosba és megmérgezték a vizet. Emiatt nemcsak a Szamos mentén levő községek állatállománya, valamint a Szamos halállománya pusztult el, de veszélyezteteti az emberi egészséget is. Nagyon sok olyan község van ugyanis, ahol a rendes kutviz ihatatlan és így a lakosság a Szamos vizét használja ivásra és háztartási célokra, viszont a Szamos vizét a börgyártáshoz bevezetett vegyi oldatok megmérgezték.

Kolozsvár városi tiszt főorvosi hivatala utána járt a Szamos-menti községek panaszának és megállapította, hogy a Szamos vize valóban mérgező hatású vegyi anyagokat tartalmaz. A megállapítás alapján a városi tanács utasította a Dermata Műveket, hogy nyolc napon belül egészségügyi szempontból megfelelő szűrőkészülékkel szerelje fel azt a csatornát, amelyen át a börgyártásnál használt anyagokkal telített oldatokat levezetik.

Érdekes, hogy ugyanez a városi csatornahálózat is szűrőkészülék nélkül önti a Szamosba a szennyét, ami a folyó mentén elviselhetetlen légkört okoz, ezenkívül ugyanaz a veszélyt jelenti a Szamos mentén fekvő községekre, mint a Dermata vegyi oldatait.

Bányai Ernő

Petőfi emlékének szentelt augusztus másodikát a segesvári magyarság

Segesvár, július 28.

A Segesvári Magyar Kaszinó, mint minden évben, úgy ebben az évben is megrendezi a kegyeleti ünnepét Petőfi Sándor fehéregyházi síremlékénél. A síremlékhez való záródoklás augusztus másodikán, délután 3 órakor lesz. Ugyanezen nap estején, fél kilenc órai kezdettel, magas színvonalú kulturális nepséget rendez a Kaszinó a város háza dísztermében, hogy az általános emberi kultúra nevében minél fényesebb keretek között elevenítse föl a világ egyik legnagyobb lírikusának, Petőfi Sándornak az emlékét.

Az estély műsora tanuskodik a rendezőség gondos és körültekintő munkájáról. Petőfi-Tárca: „Árvalányhaj a süvegem bokrértája” című dalt éneklí a segesvári Kaszinó dalárdája. Emlékbeszédet tart R. Berde Mária, marosvásárhelyi írónő. Petőfi-Tiboldi: „Szeged tenger végén” és Sz. Horváth: „Est” című dalokat éneklí Bányainé Sóllyom Edith. Komma Andor: „Petőfi szimfónia” című költeményt szavalja Ehrenwerth Sárika. Szünet után Petőfi-Ferch: „Egy gondolat bánt engemet” és Lányi: „A mi nótánk” című dalokat éneklí a Székelyudvarhelyi Székely Dal-egylet. Vinionszky: „Verhagy” és Kheher: „Magyar hangulatok” hegedű szólókat előadja Kiss Elek zenetanár, zongorán kiséri Tompa Lászlóné. Magyar táncokat mutatnak be: ifj. Nagy Béláné, Kelemen Ilike, Szabó Rózi, Csucsai Terezi, Perdi Baba, Kelemen Gitta, ifj. Nagy Béla, Róza Sándor, Mátyás Pál, Isztl Jenő, Grossmann Sanyi, Nagy Ferenc. Tárca: „Egy rózsafán megszálltam száz rózsát” című dalt éneklí az alsórákosi vegyeskar. Reményik: „Petőfihez” című költeményét szavalja Fülöp Árpád unitárius lelkész és végül Haják: „Volt nekem egy...” című dalt éneklí a segesvári Magyar Kaszinó Dalárdája.

HA BUTOR
LEGYEN

SZEKELY & RETI
BUTORGYÁRÁBÓL
MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST
BRASSÓ
NAGYSZEBEN
MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-
BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Astra (Apolló) Mozgó Brassó Telefon 564
Ma, kedden: Szenczióos műsor „Az ikerférj”
Következő műsor: „A hetedik parancsolat”
A legbajosabb és legmeghatóbb szerelmi történet.
Jön: „Az ucca anyala” szenczió!
Az összetévesztések és mulat-
ságos helyzetek mesterfilmje
Főszerepben: Janet Gaynor
és Charles Farrell.

A MINISZTERIUMOK BEZÁRT KAPUI ELŐTT

Évente hétszázhuszezer kérvényt kell elintézni a bürokrácia kényszerzubbonyába szorított államgépezetnek. Megakadt az ország normális vérkeringése és egzisztenciák roppannak össze a drákói tilalom miatt. Elintézés helyett csendőrszurony

Bukarest, július 28.

Négy hónappal ezelőtt az ország új kormányt kapott, amely többek közt zászlajára tűzte ki a közállapotok megtisztítását. Akkor azt mondták, hogy megszüntetik a panamákat: ez egyelőre sikerült is, mert a Jorga-kormány uralomrajutása óta tényleges nagy panamát nem fedeztek föl. Lehet, hogy már megszünt virítani.

Jöttek ezután a második programpontra: letörök a kijáró rendszert. Itt azonban nem bizonyult elég helyes érzékűnek a belügyminiszter, mert drákói szigorúsága rendeletével, amellyel megtiltotta, hogy a hivatalnokok kívül bárki is betegye a lábát a minisztériumokba, nem a kijárókat törte le, hanem egy egész ország polgárságát sodorta végeláthatatlan tragédiák szinpadára.

Idestova négy hete léptették életbe Romániában első ízben ezt a tilalmi rendeletet. —

Apró és nagy tragédiák virágcsokorba kötve

A pénzügyminisztérium volt mindig egyike a legfontosabb intézményeknek. A Calea Victoriei két sarkát betöltő hatalmas fehérre meszelt, kaszányszerű épületéből igazgatják az ország görnyedő hátán az adóprést.

Ez a sivár kinézésű palota az, ahol ezek könnyei folytak el a hivatalszobában, kegyelmet könyörögve az árverés, a végrehajtás és az utolsó falat elkonfiskáló adóbeszedés elhalasztásáért, ahol naponként százával fordultak meg az ország minden részéből jött adófizetők, hogy könyörületre bíriják az adóprést vidéki zsarnokait. — Most pedig a pénzügyminisztériumot is lezárták, ahová hivatalnokokon kívül mindenkinek tilos a bemenet.

A pénzügyminisztérium udvarán sokan tolonganak. A falnak támaszkodva egy töpörödött öreg néni sir. Valamikor jobb napokat látott, mer zsebkendőjében még megmaradtak a monogram nyomai. A néni igazán sir és senki sem veszi észre, mert mindenkinek egzisztenciális gondjai vannak.

Próbál bejutni, de nem engedik. Aztán megfordul és az embereknek adja elő panaszát, ha már a minisztériumban nem akarják meghallgatni. A panasz, mindennapi eset. Tévesen vetették ki az adóját.

De hogyan? Fiának üzlete volt, majd egy szép napon, anyagi gondjai miatt, öngyilkos lett. Az öregasszony kenyérkereső nélkül maradt, mert a fián kívül senkije sem volt. Az összeomlás elkerülhetetlenné vált. Jöttek az adóhivatalból s mindent lefoglaltak adóba. A szerencsétlen öregasszony eljött a jósziví miniszterhez, hogy könyörületre bírija. Talán meghallgatná, mert szerencsétlen asszony.

De ilyen a rendszer. Kérvényt beadni és tíz nap múlva választ kap.

Csak hogy két nap múlva már mindent elárvereztek. Mert vidéken nem ismernek könyörületet...

Százával akadnak ilyen apró tragédiák. Vannak nagyobbak. Vállalati igazgatók, kereskedők, akiknek utolsó párnáikat akarják elárverezni, az adóprést legfelsőbb kezelőjéhez, a pénzügyminiszterhez akarnak felelkezni. Másoknak kérésük van elintézés alatt és el kellene magyarázniuk a hivatalnoknak a tényleges helyzetet, hogy objektíven intézhessen el az okmányt.

De csak kérvénnyel szabad könyörögni, tiltakozni, magyarázni és felvilágosítani. Válasz pedig: 10—20—30, vagy mit lehet tudni, — hány nap múlva a hivatalos lap számosság között.

EGY MÁS VILÁGRA VALÓ RENDSZER TRAGIKOMIKUS CSODABOVARAI

A kijárók letörésére bevezetett rendszer a legtöbb esetben visszafelé sül el és nem mindennapi érdekességű csodabogarakat hoz napvilágra. A négyhetes tilalmi rendelet krónikája az ilyen fonák miniszteri intézkedések egész tárházát produkálta.

Egy példa. Valaki kérte, hogy helyezték át egyik városból a másikba. A kérés a minisztériumok mellett működő úgynevezett „petíciós” irodánál számot kap és ezzel elindul az állami bürokrácia végeláthatatlan utvesztőjében. A kérvényeknek nincsenek nevei, csak a számok után ismerik őket. Miután a kérés elintézését nyer, megjelenik a hivatalos közlöny kiadásában a rövid értesítés: 2672. számú kérés elintézése: adóját felére szállítottuk le. — 6342. számú miniszteri intézkedés átírata elküldve a pénzügyigazgatóhöz.

Egy kis tévedés történt. Valahol, valamely

Egy szabályzat is készült, amely szerint csak az újságíróknak és a parlamenti képviselőknek szabad a nap bizonyos órájában a minisztériumokba bemenni. Két nappal ezelőtt azonban sutbadobták ezt a minisztertanácsi határozattal szentesített szabályzatot is és a tisztviselőket kivéve, minden élő embernek megtiltották, hogy a minisztériumokba betegye a lábát.

A rendelkezést azzal tetőzték be, hogy a minisztériumokat csendőrkordonokkal vették körül, úgy, hogy a rendelkezés alkalmazásának első napján maguknak a tisztviselőknek igen jelentékeny száma sem tudott bejutni a hivatalokba.

KÖRSÉTA A LEZÁRT KAPUK ELŐTT

Rekkenő hőség. Az élet vontatottan hömpölyög. A sarki hűtős-bódék gazdagra ke-resték magukat ezen a nyáron... Mindenki

lyik hivatalban összecserélték a számokat és így jött ki, hogy a tisztviselőnek, aki áthelyezését kérte, — elengedték fele adóját. A szerencsétlen tudniillik adómentességet élvez évek óta.

Tiltakozni azonban nem lehet. Újabb kérvényt kell benyújtani és el kell magyarázni, hogy a számot elcserélték, meg, hogy nem adóelengedést kért, hanem áthelyezést, mert a tüdeje nem bírja a levegőt. Újabb napok és újabb hetek.

A kérvényező pedig a rendszert átkozza.

HÉTSZÁZHUSZEZER KÉRVÉNYRE SZÁPORODOTT A BÜROKRATIZMUS OKMÁNYTÁRA

A belügyminisztériumban egy bürokrata-szakértőre bukkanunk. Állítólag valamikor kijáró volt, ma azonban egzisztencia nélkül maradt. Pontosan ismeri az új tilalmi rendszer minden csínyját-bínját. Először a rendszert átkozza, majd a tilalom gyakorlati részét fejtegeti:

— A legképtelenebb bürokratizmust honosították meg, — mondja informátorunk. Tessék elképzelni, hogy hivatalos kimutatás szerint a pénzügyminisztériumban négy hét alatt, tehát a rendszer bevezetése óta, összesen nyolcezer kérvényt iktattak. — Ennek a nyolcezer kérvénynek még a negyedet sem intézték el, mert fizikailag el sem lehetett intézni. Ez tehát az alapszám, amelytől kiindulva, ki lehet számolni, hogy mennyire dagadt Romániában a bürokrácia. Keveset mondok, ha azt állítom, hogy

Bukarestben naponta 2500 kérvényt iktatnak, amióta „tilos a bemenet.”

A számítás egyszerű. Van összesen 9 minisztérium és az autonóm pénztárak, (vasut, dohányjövődék, stb.), amelyek szintén legalább egy minisztériumnak felelnek meg. — Minden minisztériumra esik átlag 250 kérvény naponta. Az összesen 2500 kérvény.

— Helenként tehát csak a fővárosban benyújtott kérvények száma meghaladja a hatvanezeret. És most, ha kíváncsiak vagyunk arra, hány kérvénnyel kell megbirkózni évenként a bürokrácia gyeheennájába sodort mi-

nyárkba menekül. Csak a minisztériumok kapui előtt ácsorognak apróbb embercsoportok. Később aztán többen lesznek. Mindenki kérvényt szorongat a kezében. Mindenkinek ügyes-bajos, sürgős dolga akadt.

A minisztérium kapujánál egy csendőr, meg egy rendőr felváltva mustrálgatják a kapuhoz közeledőket és jobb belátásuk szerint az illető fellépésétől teszik függővé, hogy hivatalnok-e, vagy pedig valami kijáróféle.

Ez a helyzetkép alakult ki a kapuknál. Vannak szerencsésebbek, akik barátságosabb arcokat vágva, a cerberusként álló rendőr felé, be tudnak jutni a minisztériumi főbejárathig. Itt azonban újabb csendőrszurony.

— Nem lehet. A miniszter ur nincs itt... Tessék kérvényt beadni.

Igy folyik ez négy hét óta. Most pedig ez a „tilos” még szigorubb. És mindez csak azért, mert le akarták törni a kijárókat.

nisztériumi tisztviselőknak, akkor rájövünk, hogy az évenként benyújtott kérvények száma meghaladja a hétszázhuszezeret.

— Most pedig tessék elképzelni azt az állami apparátust, amely évenként több, mint háromnegyed millió kérvényt el tud intézni! Mert nem csak kérvényekről van szó. Vannak ezenkívül más okmányok, amelyeknek fel-

A legújabb tordai nevezetesség

Az állomásfőnök ur rózsáit szegény magyar vasutasok könnyei öntözik

Részletek egy CFR-basa üzelméből

Torda, július 28.

Tulajdonképpen egy kis város állomásfőnökének rendszeres szabálytalankodásáról és urhatnámkodásáról van szó csak. Sok ilyen állomás és sok ilyen állomásfőnök van Nagyromániában. Ez a tordai eset azonban szinte maradék nélkül süriti össze azt a rendszert, amelynek lényege az, hogy a többségi néphez tartozó hivatali főnök szabálytalankodhatik is, terrorizálhat is, ha ezzel kisebbségi alárendeltjei tragédiáját teszi teljesebbé.

Torda vasuti állomása félévvel ezelőtt jutott Rádásan Dumitru személyéhez. Az új főnök szabálytalanságok miatt fegyelmi uton került Tordára. — Torda nem utolsó állomás. Mellékvonalon van ugyan, de iparvállalatai jelentős forgalmat s ezzel kapcsolatosan jó és állandó mellékkeresetet biztosítanak a vasuti állomásnak. Az áthelyezés tehát nem is volt büntetés. Inkább azt a célt szolgálta, hogy Rádásan Tordán, ahol kisebbségi

vasutasok is vannak, nyugodtabban gyakorolhassa azt, amit előző helyén a román vasutasok nem tűrtek el.

Rádásan ki is tett magáért. Félévi működése alatt az önkényeskedések egész sorozatát követte el, részben csak azért, hogy üssön kisebbségi alárendeltjein, részben pedig — s nem utolsó szempont nála — a maga javára. Azon kezdte, hogy Bartha nevű rokkant alattvalóját, aki eddig éjjeli őri szolgálatot teljesített, „tartálékba” rendelte vissza, ami Tordán azt jelenti, hogy a nyomorék karu embernek a vasuti raktárban kell nehéz zsákokat és ládákat cipelnie. Hasonló sors érte az öreg magyar váltókezelőt is. Aztán megváltoztatta a vonatvezető szolgálati fordulóját is, tartálékolván ezekből is néhányat. Szüksége van a főnök urnak ezekre a „tartálékokra”.

Velük sepetet, tisztogattat, amint egyébként is nagy előszeretettel használja föl a vasutasokat a maga egyéni céljaira.

Az egyik vasutas például állandó küldönci szolgálatot teljesít nála, a másik főnöke privát bevásárlásait végzi. A harmadiknak még érdekesebb szolgálati beosztása van: ő gondozza és tartja számon a főnök majorságát. Nem olyan nagy dolog ez! Rádásan ur például tehénistállót is építtetett s ennél a munkánál heteken keresztül foglalkoztatja a vasutasokat, még sem történt semmi baj. Elvégre ő az azon az állomáson. Megmutatta ezt akkor is, amikor felsőbb rendeltre kicsinosította az állomást. Előre kidolgoztatott tervek szerint vásároltatta be a virágokat, bokrokat, fákat, rózsagömböket. A költségeket a vasuti alkalmazottaktól gyűjtötte össze. Alkalmazottakat küldött az előírányszott dísznövények bevásárlására is, de vasuti jegyre nem adott pénzt. „Csak hivatkozoznak rám, nem kell jegy!” — mondotta bösen. A vasuti ellenőr azonban más véleményen volt. Kellott jegy, sőt a szállítási költségeket is meg kellett fizetniük — az alkalmazottaknak.

És ezek a szerencsétlen alkalmazottak szenvednek és türenek. Azért, mert kisebbségek, a főnök pedig többség. Vajon Rádásan fölöttes hatóságai is vallják ezt az elméletet?

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle

ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 17171

dolgozása szintén ezekre a tisztviselőkre vár. Azonkívül, ami a vidéki hatóságoktól befolyik.

A minisztériumi okmányszakértő valósággal kifulladás a magyarázatban. Szédületes számok. Háromnegyed millió kérvény. Valóban elképzelhetetlen mindegyikre válaszolni!

A KINAI FAL, AMELYET A KORMÁNY EMELT

Igy néz ki tehát a valóságban a tilalmi rendelet. Amikor a rendelet bevezetését tervezték, a legöregebb és leggyakorlottabb minisztériumi tisztviselők is megvakarták fültöviket. A kormány azonban ragaszkodott hozzá.

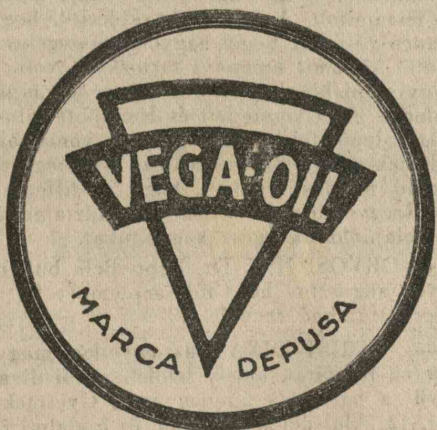
Az ország súlyos gazdasági krízisben vergődik. Mindenfelől panaszok verik fel a bukaresti csendet. Panaszkodni azonban csak papíron lehet, mert a minisztériumok csendőrszuronyokkal őrzött kapui minden panaszt visszavernek. A kormánnyal nem lehet beszélni, csak levelezni.

A tisztviselőket hermetikusan elzárták a külvilág elől. Csak otthon, vagy az utcán lehet beszélni velük. Így talán sokkal kényelmesebb.

A kormány kérvényhegyekből vont kínai falat maga és az ország köré. A nyomor és a szenvedés hangjai azonban ezt a papírmásé várat is áttörnek...

Mert az éhez és az egzisztenciátlan panaszkodók saját papírgaluskával nem lehet betölteni...

Seres Miklós

VEGA-OIL

egyedüli olaj, amely hivatott bármely motor jókarbantartására.

Főlerakat Brassó részére:

CONCORDIA Societate Anonimă Română pentru Industria Petrolului

Depozitul de Desfacere Braşov, Bartolomeu. Telefonszám 294.

Hírek

Háromhetes közgazdász

— Az én fiam még csak öt éves, de már százig tud számolni.
— Az semmi. Az én fiam még csak háromhetes, de már tisztában van az egész gazdasági helyzettel.
— Ugyan! S miből gondold ezt?
— Abból, hogy szakadatlanul sír!

DÖNTŐ BIZONYOSÁG

— Könnyűlőn egy szegény vakon, szép nagyság!
— De honnan tudjam, hogy valóban vak-e?
— Hát nem hallotta, hogy szép nagyságának neveztem?

(Travaso.)

ÖNZETLENSÉG

— Azt beszélük, hogy csak azért veszed el Mariskát, mert a nagynénjétől olyan szépen örökölt.
— Ah, mesebeszéd! Épp úgy elvinném, ha akárki mástól örökölt volna is.

(Brummer.)

ROSSZ VASAR

Smith papagáját vásárolt. A kereskedő biztosította, hogy pompásan beszél és mindent megtanul, amit neki mondanak.
Egy hét múlva Smith visszaviszi a madarat.

— Mi baj van vele? — kérdi a kereskedő.
— Mi-mi-mi-i? — nyögi Smith. — Hi-hi-hi-zen da-da-dog a nyo-nyo-nyomorult.

(Manchester Evening Chronicle.)

BAJOS GYÓGYMÓD

Allatorvos: A tehennek adjanak ebből az orvosságból két evőkanállal naponta.
Gazda: Csakhogy a mi tehenünk nem eszik ám evőkanállal, csak úgy vödörből.

AHOL NAGY A SZUKSÉG

— Ugy hallottam, hogy a halevés kitűnő hatással van az agyvelő fejlődésére. Mégis, milyen fajta halat ajánlana például nekem?
— Cethalatl!

(Karikaturen.)

— Ez orient expressz ellen is merényletet akartak elkövetni. Szófiából jelentik: A Sztambul felé haladó Orient Expressz ellen Filipopol közelében merényletet kíséreltek meg. Ismeretlen, felfegyverzett férfiak a lassan haladó vonat vezetőjét megállásra szólították fel azzal a fenyegetéssel, hogy különben levegőbe röpítik a vonatot. A vonatvezető erre még fokozta a sebességet és a legközelebbi állomáson felármázta a rendőrséget, amely azonban a merénylet színhelyén már senkit sem talált.

— A BUKARESTI PÉKEK ÉS A KENYÉR-BÉLYEG. Bukarestből jelentik: Mint ismeretes, a kenyérbélyeg bevezetéséről szóló rendelet szigorúan előírja a pékek számára, hogy a kenyér árát nem szabad felemelni, ennek dacára a bukaresti pékek máris megtalálták azt a módot, hogy ezt a rendelkezést a közönség kárára kijátszhassák. A bukaresti pékek ma már 450 grammra csökkentették az eddigi 650 grammos fehér kenyér súlyát, sőt, egyes pékek az eddigi 7 lejes árat felemelték 8 lejre, azzal a megokolással, hogy az egy lejes kenyérbélyeg a vásárlóknak kell megfizetni. A fővárosi primária mátlól kezdve razzíát rendez a péküzletekben, hogy a kenyér-rendeletet áthágó pékekkel szemben a törvényes szankciókat alkalmazza.

— VONATÖSSZEÜTKÖZÉS A KONSTANCAI PÁLYAUDVARON. Bukarestből jelentik: Hétfőn reggel fél 10 órakor a konstancai pályaudvaron két vonat összeütközött. — A 9101. számú vegyesvonat nekiment egy pályaudvaron vesztéglő munkásvonatnak, mert Tábácaru Simeon váltótör a vegyes vonatot tévedésből hibás sínparra irányította. Mindkét vonat mozdonya jelentékenyen megsérült. Az összeütközés következtében a vegyesvonat utasai közül hárman sebesültek meg súlyosabban. A hatóság szerint minden felelősség a váltótörterhel.

— EGYSZERÜ KÖNYVVITELTAN magán-uton való elcsatolására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ára 51 lej, postán pórtóval 56 lej. Legegyeszerűbb a pénzt utalványon előre beküldeni, akár postabélyegben. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

Brassó belvárosban kiadó 4 esetleg 6 szobás

LAKÁS

mellékhelyiségekkel.

Cím a „SAXONIA” hirdetési irodájánál Brassó, Kolostor-utca.

Ruhákat vegyileg fest, tisztít: CZINK, CLUJ. Postaküldeményeknél 20% engedmény.

6. OLDAL

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

JULIUS 50

— Vérs, bór- és ideggyógyosok a termé- szetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó bél-tisztító szert eredményesen használják. Az orvosi tudomány legje- lentékenyebb képviselői írják, hogy a Ferenc József viz hatásával minden te- kintetben meg vannak elégedve. A Fe- renc József keserűviz gyógyszerárak- ban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Két sógor véres leszámolása. Buda- pestről jelentik: Isaszeg községben Bra- nco Pál hentesmester már régóta rossz viszonyban élt sógorával, Takács Ist- vánnal, akivel egy házban lakott. Vasár- nap este Bradár belépett sógora lakásá- ba, aki erre szó nélkül le kapta a falról Manlicherét és rálőtt Bradárra. A golyó csak megsebesítette Bradárt, mire Ta- kács kést rántott elő és azzal agyonszur- ta. A szerencsétlen ember a helyszínen meghalt. Takács, a gyilkosság elkövetése után, saját mellébe mártotta kését, úgy hogy haldokolva szállították a kórház- ba.

— ERDÉLY UTJA NAGYMAGYAROR- SZÁGTÓL — NAGYROMÁNIAIG cím alatt Mikes Imre tollából lapunkban leközölt óriási felülnest keltett munka könyvalakban is megjelent. A rendkívül szép kiállítású, két kötetből álló könyv ára fűzve 160 lej, ara- nyozott vászonkötésben (egybekötve) 200 lej.

— Kapható a Brassói Lapok Könyvosztálya- ban.

★ AGFA, KODAK, MIMOSA, ZEISS-IKON és minden más márkájú fotóikk állandóan raktáron, friss minőségben, nagy választék- ban. Lang Henrik fotokülönlegességek áruhá- za, Brassó, Kolostor-utca 28 és Kapu-utca 44 szám.

— A MAROSVÁSÁRHELYI SOFFÖR GYILKOSAI A BÍRÓSÁG ELŐTT. Marosvá- sárhelyről jelentik: Nagy izgalmat váltott ki Marosvásárhelyen áprilisban az a kegyetlenül végrehajtott gyilkosság, amelynek áldozata Bagó József cukorgyári sofför volt. A gyil- kosság éjjelen az áldozat egy korcsmában mulatott. A szomszéd asztalnál Jankar Ist- ván kocsigyártó, Rokkai Vilmos bérkocsitü- lajdonos ülték, akikkel Bagó József összeszó- lalkozott. Hogy a heves vitának véget vessen, Bagó átment a Bányai-féle vendéglőbe, ahon- nan záróra után hazafelé tartott. — A másik korcsmában hagyott két férfi azonban bosz- szut forralt, megleszte az uton Bagót, akinek egyetlen késszurással kioltották az életét. — A tárgyalást, amelyet most kezdtek meg a marosvásárhelyi törvényszék előtt, óriási ér- deklődés előzi meg.

— Leépítések a művészeti oktatásban. Bukaresti szerkesztőségünk jelenti: A közoktatásügyi minisztérium szeptember elejével megszüntette a kisenevi szép- művészeti akadémiát és a csernovici ze- nekonzervatóriumot, amelyeknek a ta- nári karát a többi hasonló intézethez osztják be. Ugyancsak a jövő tanévtől kezdve megszüntették a bukaresti és jasi zenekonzervatóriumok több alosz- tályát, valamint a kolozsvári konzerva- tórium szavalási tanszékét.

— A SORSULDÖZÖTT SZÉPLAKI KOHN- CSALAD. Tudósítónk jelenti: A télen lesz hat éve annak, hogy a kisküküllővármegyei Széplak község országos érdeklődés központ- jába került. Hat éve annak, hogy a Maros- vásárhely felé vezető uton, a vajai hegytetőn, megölték Kohn Dávid széplaki kereskedőt és mérszárost. Az állítólagos gyilkos, Mittelmann József, már régen kiszabadult, de a Kohn- család ujra az érdeklődés központja lett. A gyilkosság utáni évben az idősebbik Kohn leányt feleségül vette Vogel Jenő zsílvölgyi kereskedő. A fiatalember Széplakra költözött, ahol az anyósja üzletét vette át. Az üzlet és a korcsma jól ment, később faraktárt is ala- pítottak és szépen gyarapították a meglévő kis vagyon. Az üzletben kiadott hitel ellené- ben a falusiaktól Vogel váltókat kért fedeze- tül. A falusiak természetesen a váltókat bi- zalommal aláírták, amelyeket Vogel kitöltött és leszámított. A lejáratkor kiderült, hogy a bianco váltókat Vogel nagyobb összegekre áll- ította ki, mint amennyi tartozásuk volt. Ne- hány széplakinak a kára a tízezer lej is me- galadja. Az elkeseredett és becsapott falusiak Vogel Jenőt felelősségre akarták vonni, aki a falusiak dühe elől elmenekült. A kétségbeesett család mindent elkövet, hogy a differenciá- kat kiegyenlítsék és az emberek kártalanításá- ra felajánlották egész vagyonukat.

★ ORVOSI HIR. Dr. Papp Béla bukaresti orvos augusztus hó 1-től szeptember hó 1-ig Csernátfaluban rendel.

— PARISI DIVAT az egyetlen magyar- nyelvű folyóirat, amely felöleli a női divaton kívül a háztartás minden ágát. Gyermek-di- vat, 12 oldal női kézimunka és irodalmi rész, Ára 40 lej, vidékre, pórtóval 45 lej, (legegy- szerűbb a pénzt postabélyegben beküldeni). Ugyanilyen áron elfogadjuk előfizetéseket, 3, 6, 12 számmal. — A Brassói Lapok Könyvosz- tálya.

— Időjárásjelentés. Budapestről táv- iratozzák: A Meteorológiai Intézet je- lentése szerint igen meleg, zivatarra hajló idő várható.

★ HAZASSÁG. Schwartz Cilli és Brum- berg Iván a mai napon házasságot kötöttek Brassóban.

— ARVERÉS A BRASSÓI PÓSTÁN. A brassói póstahivatal augusztus hó 21-én, a póstafőnök irodájában arverést tartt használt tárgyakra, amelyre az ajánlást, bélyeggel el- látva, lezárt borítékban és ajánlást feltün- tetve, legkésőbb az említett nap déli 12 órá- jáig be kell nyújtani a póstafőnöki irodában. Az elárverezendő használt tárgyak a posta raktárnokának őrzetére vannak bízva, aki azokat a hivatalos idő alatt az érdeklődőknek megmutatja.

— KOMMUNISTA LETARTÓZTATÁSOK BRASSÓBAN. Az augusztus elsejei munkás- megmozdulásokkal kapcsolatosan a rendőrség Brassóban is nagyarányu razzíát és több ház- kutatást tartott. A házkutatások eredményé- ről semmi sem szivárgott ki, miután a ható- ságok mindennemű felvilágosítást megtaga- dtak. Eddig 12 letartóztatás történt, ezek kö- zött van Pap Ferenc asztalos, Kisgyörgy Ta- más, Sorbán Erzsé és egy ismeretlen kolozs- vári nő. Feltűnő, hogy a letartóztatottak nem a rendőrségen, hanem a csendőrpáncsnok- ságon vannak őrizet alatt. Információink sze- rint a házkutatások folyamán a falusi szer- vezkedésekre vonatkozó nyomoknak jutottak birtokába a hatóságok s éppen ezért a nyo- mozást vidékre is kiterjesztették, ahol a kö- zeljövőben még több letartóztatás várható.

— KI VOLT AZ ALMARTIR? Déváról je- lentik: Megjelent munkatársunk előtt Szabu- ka Imre, volt marosilyei lakos, akit, mint la- punkban megírtuk, folyó hó 18-án tettek át Kürtösnél a magyar határra és közölte, mi- szerint őt a magyar határrendőrség nem fo- gadta el, nyomban visszaküldötték Kürtőre, majd napokon keresztül a szokásos módon já- ratták ide-oda a demarkációs vonal között, míg végül is folyó hó 23-án visszahozták Dé- vára. Mindebből következik, hogy nem azo- nos azon személlyel, aki Gyulavárinál átlépte a magyar határt, aki előbb Oroszlán Gábor békéscsabai lapszerkesztőnek, majd Kner Izi- dor gyomai nyomdász és könyvkiadónak ven- dég szerzetését igénybe vette volna. Szabuka Imre szerint is valaki rutul visszaél azzal a beállítással, hogy valaha is létezett volna Ma- rosilyén egy dr. Szabó Jenő nevezetű ügy- véd, továbbá, hogy az illető ellen az ottani hatóságok a hazaárulás vádját kövacsolták volna. Végül Szabuka Imre lapközleményünk- kel kapcsolatosan annak adott kifejezést, hogy megfelel a valóságnak, miszerint édes- apja kérte kiutasítását, s megfelel az is, hogy ezt azon indoklással tette, miszerint állan- dóan zsarolja őt, de erre a köteles gyermek- ről tiszteltelné fogva nem felelhet egyebet, mint azt, hogy apjának ezen beállítása nem felel meg a valóságnak. Egyebekben Szabuka sze- rint, augusztus hó 2-án ujra Kürtőre fogják szállítani, hogy ismételtlen áttegyék a magyar határra. Ezek szerint tehát téves volt azon feltevéseink, helyesebben „gyanunk”, hogy a titokzatos dr. Szabó Jenő azonos személy vo- na Szabuka Imrével.

— A bukaresti diplomata- k nincsenek jó vélemény- nyel a kormányról

Bukarest, július 28

Megírtuk, hogy a francia külügy- minisztériumban nagyarányu aktalopásnak jöttek nyomára. Lecca, volt cuzista kép- viselő, aki már évek óta Párisban él, ál- lott az aktalolvajok élén. A párisi ügyészség nagy apparátussal inidította meg a nyomozást és

a volt cuzista képviselő már hetek óta a párisi ügyészség fogházában várja a nyomozás befejezését.

A párisi lapok szerint Lecca fontos dip- lomáciai aktákat szerzett meg a francia külügyminisztériumból és ezeket Buka- restbe szállította.

A bukaresti sajtó hasábjain most je- lent meg a párisi aktalopással kapco- slatban az első részletes tudósítás. A Di- mineata minden kerteles nélkül közli, hogy Lecca volt cuzista képviselő há- rom diplomáciai jelentést tulajdonított el a francia külügyminisztériumból.

Az első okmány, melyet sikerült Lec- ca volt cuzista képviselőnek megszerez- ni, összefoglalja a Bukarestben akredi-

tált diplomáciai képviselők vélemény- nyét a Jorga kormányról.

Kevés kivétellel az összes diplomata- k nagyon kedvezőtlen véleményrel vol- tak az új kormányról, sőt voltak olyan hangok, melyek politikai kalandnak minősítették az új kormányváltalási kísérletet.

A második jelentés Mihai Popovici személyével foglalkozik. A különböző diplomáciai jelentések igen kedvezőtlen véleményt továbbítottak Párisba Mihai Popoviciról, aki ugyanezen időben a párisi bankörökkel tárgyalt a nagy ro- mán kölcsönről.

A harmadik diplomáciai raport, me- lyet el tulajdonítottak a francia külügy- minisztériumból, Dinu Cezianu személyé- vel foglalkozik, akit a király hazatérése után Románia franciaországi nagykövété- vé neveztek ki. Ez a jelentés, mint az előbbi kettő, szintén nem tulságosan hi- zelgő.

Ma még nem lehet tudni, milyen kö- vetkezményei lesznek a francia külügy- minisztériumból ellopott diplomáciai ak- táknak.

— A MAROSVÁSÁRHELYI SOFFÖR GYILKOSAI A BÍRÓSÁG ELŐTT. Marosvá- sárhelyről jelentik: Nagy izgalmat váltott ki Marosvásárhelyen áprilisban az a kegyetlenül végrehajtott gyilkosság, amelynek áldozata Bagó József cukorgyári sofför volt. A gyil- kosság éjjelen az áldozat egy korcsmában mulatott. A szomszéd asztalnál Jankar Ist- ván kocsigyártó, Rokkai Vilmos bérkocsitü- lajdonos ülték, akikkel Bagó József összeszó- lalkozott. Hogy a heves vitának véget vessen, Bagó átment a Bányai-féle vendéglőbe, ahon- nan záróra után hazafelé tartott. — A másik korcsmában hagyott két férfi azonban bosz- szut forralt, megleszte az uton Bagót, akinek egyetlen késszurással kioltották az életét. — A tárgyalást, amelyet most kezdtek meg a marosvásárhelyi törvényszék előtt, óriási ér- deklődés előzi meg.

— Leépítések a művészeti oktatásban. Bukaresti szerkesztőségünk jelenti: A közoktatásügyi minisztérium szeptember elejével megszüntette a kisenevi szép- művészeti akadémiát és a csernovici ze- nekonzervatóriumot, amelyeknek a ta- nári karát a többi hasonló intézethez osztják be. Ugyancsak a jövő tanévtől kezdve megszüntették a bukaresti és jasi zenekonzervatóriumok több alosz- tályát, valamint a kolozsvári konzerva- tórium szavalási tanszékét.

— A SORSULDÖZÖTT SZÉPLAKI KOHN- CSALAD. Tudósítónk jelenti: A télen lesz hat éve annak, hogy a kisküküllővármegyei Széplak község országos érdeklődés központ- jába került. Hat éve annak, hogy a Maros- vásárhely felé vezető uton, a vajai hegytetőn, megölték Kohn Dávid széplaki kereskedőt és mérszárost. Az állítólagos gyilkos, Mittelmann József, már régen kiszabadult, de a Kohn- család ujra az érdeklődés központja lett. A gyilkosság utáni évben az idősebbik Kohn leányt feleségül vette Vogel Jenő zsílvölgyi kereskedő. A fiatalember Széplakra költözött, ahol az anyósja üzletét vette át. Az üzlet és a korcsma jól ment, később faraktárt is ala- pítottak és szépen gyarapították a meglévő kis vagyon. Az üzletben kiadott hitel ellené- ben a falusiaktól Vogel váltókat kért fedeze- tül. A falusiak természetesen a váltókat bi- zalommal aláírták, amelyeket Vogel kitöltött és leszámított. A lejáratkor kiderült, hogy a bianco váltókat Vogel nagyobb összegekre áll- ította ki, mint amennyi tartozásuk volt. Ne- hány széplakinak a kára a tízezer lej is me- galadja. Az elkeseredett és becsapott falusiak Vogel Jenőt felelősségre akarták vonni, aki a falusiak dühe elől elmenekült. A kétségbeesett család mindent elkövet, hogy a differenciá- kat kiegyenlítsék és az emberek kártalanításá- ra felajánlották egész vagyonukat.

★ ORVOSI HIR. Dr. Papp Béla bukaresti orvos augusztus hó 1-től szeptember hó 1-ig Csernátfaluban rendel.

— PARISI DIVAT az egyetlen magyar- nyelvű folyóirat, amely felöleli a női divaton kívül a háztartás minden ágát. Gyermek-di- vat, 12 oldal női kézimunka és irodalmi rész, Ára 40 lej, vidékre, pórtóval 45 lej, (legegy- szerűbb a pénzt postabélyegben beküldeni). Ugyanilyen áron elfogadjuk előfizetéseket, 3, 6, 12 számmal. — A Brassói Lapok Könyvosz- tálya.

— Időjárásjelentés. Budapestről táv- iratozzák: A Meteorológiai Intézet je- lentése szerint igen meleg, zivatarra hajló idő várható.

★ HAZASSÁG. Schwartz Cilli és Brum- berg Iván a mai napon házasságot kötöttek Brassóban.

— ARVERÉS A BRASSÓI PÓSTÁN. A brassói póstahivatal augusztus hó 21-én, a póstafőnök irodájában arverést tartt használt tárgyakra, amelyre az ajánlást, bélyeggel el- látva, lezárt borítékban és ajánlást feltün- tetve, legkésőbb az említett nap déli 12 órá- jáig be kell nyújtani a póstafőnöki irodában. Az elárverezendő használt tárgyak a posta raktárnokának őrzetére vannak bízva, aki azokat a hivatalos idő alatt az érdeklődőknek megmutatja.

— KOMMUNISTA LETARTÓZTATÁSOK BRASSÓBAN. Az augusztus elsejei munkás- megmozdulásokkal kapcsolatosan a rendőrség Brassóban is nagyarányu razzíát és több ház- kutatást tartott. A házkutatások eredményé- ről semmi sem szivárgott ki, miután a ható- ságok mindennemű felvilágosítást megtaga- dtak. Eddig 12 letartóztatás történt, ezek kö- zött van Pap Ferenc asztalos, Kisgyörgy Ta- más, Sorbán Erzsé és egy ismeretlen kolozs- vári nő. Feltűnő, hogy a letartóztatottak nem a rendőrségen, hanem a csendőrpáncsnok- ságon vannak őrizet alatt. Információink sze- rint a házkutatások folyamán a falusi szer- vezkedésekre vonatkozó nyomoknak jutottak birtokába a hatóságok s éppen ezért a nyo- mozást vidékre is kiterjesztették, ahol a kö- zeljövőben még több letartóztatás várható.

— KI VOLT AZ ALMARTIR? Déváról je- lentik: Megjelent munkatársunk előtt Szabu- ka Imre, volt marosilyei lakos, akit, mint la- punkban megírtuk, folyó hó 18-án tettek át Kürtösnél a magyar határra és közölte, mi- szerint őt a magyar határrendőrség nem fo- gadta el, nyomban visszaküldötték Kürtőre, majd napokon keresztül a szokásos módon já- ratták ide-oda a demarkációs vonal között, míg végül is folyó hó 23-án visszahozták Dé- vára. Mindebből következik, hogy nem azo- nos azon személlyel, aki Gyulavárinál átlépte a magyar határt, aki előbb Oroszlán Gábor békéscsabai lapszerkesztőnek, majd Kner Izi- dor gyomai nyomdász és könyvkiadónak ven- dég szerzetését igénybe vette volna. Szabuka Imre szerint is valaki rutul visszaél azzal a beállítással, hogy valaha is létezett volna Ma- rosilyén egy dr. Szabó Jenő nevezetű ügy- véd, továbbá, hogy az illető ellen az ottani hatóságok a hazaárulás vádját kövacsolták volna. Végül Szabuka Imre lapközleményünk- kel kapcsolatosan annak adott kifejezést, hogy megfelel a valóságnak, miszerint édes- apja kérte kiutasítását, s megfelel az is, hogy ezt azon indoklással tette, miszerint állan- dóan zsarolja őt, de erre a köteles gyermek- ről tiszteltelné fogva nem felelhet egyebet, mint azt, hogy apjának ezen beállítása nem felel meg a valóságnak. Egyebekben Szabuka sze- rint, augusztus hó 2-án ujra Kürtőre fogják szállítani, hogy ismételtlen áttegyék a magyar határra. Ezek szerint tehát téves volt azon feltevéseink, helyesebben „gyanunk”, hogy a titokzatos dr. Szabó Jenő azonos személy vo- na Szabuka Imrével.

— A bukaresti diplomata- k nincsenek jó vélemény- nyel a kormányról

Bukarest, július 28

Megírtuk, hogy a francia külügy- minisztériumban nagyarányu aktalopásnak jöttek nyomára. Lecca, volt cuzista kép- viselő, aki már évek óta Párisban él, ál- lott az aktalolvajok élén. A párisi ügyészség nagy apparátussal inidította meg a nyomozást és

a volt cuzista képviselő már hetek óta a párisi ügyészség fogházában várja a nyomozás befejezését.

A párisi lapok szerint Lecca fontos dip- lomáciai aktákat szerzett meg a francia külügyminisztériumból és ezeket Buka- restbe szállította.

A bukaresti sajtó hasábjain most je- lent meg a párisi aktalopással kapco- slatban az első részletes tudósítás. A Di- mineata minden kerteles nélkül közli, hogy Lecca volt cuzista képviselő há- rom diplomáciai jelentést tulajdonított el a francia külügyminisztériumból.

Az első okmány, melyet sikerült Lec- ca volt cuzista képviselőnek megszerez- ni, összefoglalja a Bukarestben akredi-

tált diplomáciai képviselők vélemény- nyét a Jorga kormányról.

Kevés kivétellel az összes diplomata- k nagyon kedvezőtlen véleményrel vol- tak az új kormányról, sőt voltak olyan hangok, melyek politikai kalandnak minősítették az új kormányváltalási kísérletet.

A második jelentés Mihai Popovici személyével foglalkozik. A különböző diplomáciai jelentések igen kedvezőtlen véleményt továbbítottak Párisba Mihai Popoviciról, aki ugyanezen időben a párisi bankörökkel tárgyalt a nagy ro- mán kölcsönről.

A harmadik diplomáciai raport, me- lyet el tulajdonítottak a francia külügy- minisztériumból, Dinu Cezianu személyé- vel foglalkozik, akit a király hazatérése után Románia franciaországi nagykövété- vé neveztek ki. Ez a jelentés, mint az előbbi kettő, szintén nem tulságosan hi- zelgő.

Ma még nem lehet tudni, milyen kö- vetkezményei lesznek a francia külügy- minisztériumból ellopott diplomáciai ak- táknak.

— A MAROSVÁSÁRHELYI SOFFÖR GYILKOSAI A BÍRÓSÁG ELŐTT. Marosvá- sárhelyről jelentik: Nagy izgalmat váltott ki Marosvásárhelyen áprilisban az a kegyetlenül végrehajtott gyilkosság, amelynek áldozata Bagó József cukorgyári sofför volt. A gyil- kosság éjjelen az áldozat egy korcsmában mulatott. A szomszéd asztalnál Jankar Ist- ván kocsigyártó, Rokkai Vilmos bérkocsitü- lajdonos ülték, akikkel Bagó József összeszó- lalkozott. Hogy a heves vitának véget vessen, Bagó átment a Bányai-féle vendéglőbe, ahon- nan záróra után hazafelé tartott. — A másik korcsmában hagyott két férfi azonban bosz- szut forralt, megleszte az uton Bagót, akinek egyetlen késszurással kioltották az életét. — A tárgyalást, amelyet most kezdtek meg a marosvásárhelyi törvényszék előtt, óriási ér- deklődés előzi meg.

— Leépítések a művészeti oktatásban. Bukaresti szerkesztőségünk jelenti: A közoktatásügyi minisztérium szeptember elejével megszüntette a kisenevi szép- művészeti akadémiát és a csernovici ze- nekonzervatóriumot, amelyeknek a ta- nári karát a többi hasonló intézethez osztják be. Ugyancsak a jövő tanévtől kezdve megszüntették a bukaresti és jasi zenekonzervatóriumok több alosz- tályát, valamint a kolozsvári konzerva- tórium szavalási tanszékét.

— A SORSULDÖZÖTT SZÉPLAKI KOHN- CSALAD. Tudósítónk jelenti: A télen lesz hat éve annak, hogy a kisküküllővármegyei Széplak község országos érdeklődés központ- jába került. Hat éve annak, hogy a Maros- vásárhely felé vezető uton, a vajai hegytetőn, megölték Kohn Dávid széplaki kereskedőt és mérszárost. Az állítólagos gyilkos, Mittelmann József, már régen kiszabadult, de a Kohn- család ujra az érdeklődés központja lett. A gyilkosság utáni évben az idősebbik Kohn leányt feleségül vette Vogel Jenő zsílvölgyi kereskedő. A fiatalember Széplakra költözött, ahol az anyósja üzletét vette át. Az üzlet és a korcsma jól ment, később faraktárt is ala- pítottak és szépen gyarapították a meglévő kis vagyon. Az üzletben kiadott hitel ellené- ben a falusiaktól Vogel váltókat kért fedeze- tül. A falusiak természetesen a váltókat bi- zalommal aláírták, amelyeket Vogel kitöltött és leszámított. A lejáratkor kiderült, hogy a bianco váltókat Vogel nagyobb összegekre áll- ította ki, mint amennyi tartozásuk volt. Ne- hány széplakinak a kára a tízezer lej is me- galadja. Az elkeseredett és becsapott falusiak Vogel Jenőt felelősségre akarták vonni, aki a falusiak dühe elől elmenekült. A kétségbeesett család mindent elkövet, hogy a differenciá- kat kiegyenlítsék és az emberek kártalanításá- ra felajánlották egész vagyonukat.

★ ORVOSI HIR. Dr. Papp Béla bukaresti orvos augusztus hó 1-től szeptember hó 1-ig Csernátfaluban rendel.

— PARISI DIVAT az egyetlen magyar- nyelvű folyóirat, amely felöleli a női divaton kívül a háztartás minden ágát. Gyermek-di- vat, 12 oldal női kézimunka és irodalmi rész, Ára 40 lej, vidékre, pórtóval 45 lej, (legegy- szerűbb a pénzt postabélyegben beküldeni). Ugyanilyen áron elfogadjuk előfizetéseket, 3, 6, 12 számmal. — A Brassói Lapok Könyvosz- tálya.

— Időjárásjelentés. Budapestről táv- iratozzák: A Meteorológiai Intézet je- lentése szerint igen meleg, zivatarra hajló idő várható.

★ HAZASSÁG. Schwartz Cilli és Brum- berg Iván a mai napon házasságot kötöttek Brassóban.

— ARVERÉS A BRASSÓI PÓSTÁN. A brassói póstahivatal augusztus hó 21-én, a póstafőnök irodájában arverést tartt használt tárgyakra, amelyre az ajánlást, bélyeggel el- látva, lezárt borítékban és ajánlást feltün- tetve, legkésőbb az említett nap déli 12 órá- jáig be kell nyújtani a póstafőnöki irodában. Az elárverezendő használt tárgyak a posta raktárnokának őrzetére vannak bízva, aki azokat a hivatalos idő alatt az érdeklődőknek megmutatja.

— KOMMUNISTA LETARTÓZTATÁSOK BRASSÓBAN. Az augusztus elsejei munkás- megmozdulásokkal kapcsolatosan a rendőrség Brassóban is nagyarányu razzíát és több ház- kutatást tartott. A házkutatások eredményé- ről semmi sem szivárgott ki, miután a ható- ságok mindennemű felvilágosítást megtaga- dtak. Eddig 12 letartóztatás történt, ezek kö- zött van Pap Ferenc asztalos, Kisgyörgy Ta- más, Sorbán Erzsé és egy ismeretlen kolozs- vári nő. Feltűnő, hogy a letartóztatottak nem a rendőrségen, hanem a csendőrpáncsnok- ságon vannak őrizet alatt. Információink sze- rint a házkutatások folyamán a falusi szer- vezkedésekre vonatkozó nyomoknak jutottak birtokába a hatóságok s éppen ezért a nyo- mozást vidékre is kiterjesztették, ahol a kö- zeljövőben még több letartóztatás várható.

— KI VOLT AZ ALMARTIR? Déváról je- lentik: Megjelent munkatársunk előtt Szabu- ka Imre, volt marosilyei lakos, akit, mint la- punkban megírtuk, folyó hó 18-án tettek át Kürtösnél a magyar határra és közölte, mi- szerint őt a magyar határrendőrség nem fo- gadta el, nyomban visszaküldötték Kürtőre, majd napokon keresztül a szokásos módon já- ratták ide-oda a demarkációs vonal között, míg végül is folyó hó 23-án visszahozták Dé- vára. Minde

Külön hang a német válsághoz

A FRANCIÁKÉ A SZÓ

Írta: WINSTON CHURCHILL,
volt angol kincstári kancellár

(Utánnymás tilos.)

A jelenlegi európai krízisben tökéletesen felismerhetők a világháború jelei. Minden, ami most történik, a világháborúból maradt ránk.

A régi barbár időkben egy háború azaz fejeződött be, hogy a győztes elhordta a legyőzött minden vagyonát, miután előzőleg feldulta városait, falvait. Akkor azután nagy diadalmenetben visszatért lakóhelyére. Az elpusztított területek egyideig teljes letargiában feküdtek, hiszen azonban újból megindult rajtuk az élet és husz, harminc, esetleg csak ötven év múlva megint rendben voltak.

A modern civilizáció szakított ezekkel a régi módszerekkel. A békekötés ma nem jelenti azt, hogy a háború el is van intézve, be van fejezve. A győztes, ha el is vonult az ellenséges területeiről, azért is nyakán rajta marad, — mint sarcoló, amelynek a legyőzött egészen élete végéig fizethet.

Igy lett volna ez, így kellett volna ennek történnie a mostani világháború befejezése után is, annál is inkább, mert a legfőbb legyőzött fél, Németország tartozása szoros összefüggésben állott a győztes államok, elsősorban Franciaország és Anglia — tartozásaival — Amerikának, Franciaországnak és Angliának. Franciaország és Anglia ugyanis csak úgy tudták a világháborút győztesen befejezni, hogy annak utolsó éveiben nagyszabású kölcsönöket vettek fel — Amerikától. Ezeket a kölcsönöket a háború után vissza kellett fizetni. Miből akarta Franciaország és Anglia rendezni ezeket a tartozásait? Abból a hadisarcból, amit Németországtól kellett volna, hogy kapjon. Kellett volna.

Mert Németországnak már a legelső perctől kezdve esze ágában sem volt fizetni. Franciaország és Anglia, amikor látták, hogy Németországtól csak rendkívüli nehézségekkel kaphatnak egy kis pénzt, megpróbálták, hogy Amerikánál aranyl egyenltsenek. Az amerikai képviselőház ezt visszautasította. Nagyon értetető módon. Hiszen a francia és angol aruknak Amerikába való özönlése tönkretette volna az amerikai ipart. Ezért csapott Amerika az asztalra és kiáltotta: Pénz kell nekem, pénz, készpénz!

Készpénzt azonban nem lehetett elegendet kapni Németországtól. Ami nem is esoda. Franciaország és Anglia többel tartoznak Amerikának, mint amennyit egész Európából fel lehetne hajtani. Amerika azonban nem esett kétségbe. Azt mondta: Nem tudtok fizetni? Nem baj. Betáblázom rátok, kamatokkal együtt. Csak hadd gyűljön. Sosem fájjon a fejetek. Jó pénz vagytok ti nekem!

És előállott az a helyzet, hogy lassankint egész Európa kezd becsuszni Amerika zsebébe. Ötven év alatt — ha így megy tovább — Európa a magántulajdona lesz az amerikai tőkéseknek.

Míndez miért van? Azért, mert Németország nem tud fizetni. Nem tud? Nem akar! Nem akart az első pillanattól kezdve. Az első perc óta sir és nem szűnt meg sirni azóta sem. Kisírta magának a Young-tervet és most kisírta a moratóriumot. És ki fogja sirni majd az új moratóriumot is és le fogja könyörögni és alkudni az egész tartozását, az egész jóvátelet.

Az angol kormány gyenge és tehetetlen. Majd csak akkor fog már észbekapni, amikor késő lesz.

Ki látja tisztán a helyzetet? Ki ismerte fel Németország igazi arculatát? (Amelyik fel tiz év óta befelé mosolyog, a legkövetkezőben gazdálkodik, építet, gyárakat emelt, — kifelé pedig könnyezik és panaszkodik.) Franciaországnak! Az egyetlen állam egész Európában, amely a palóság alján áll és nem szentimentális. A francia kormány a legintelligensebb kormány Európában. A francia hadsereg a legerősebb és a francia nemzet a legönfendatosabb és a legelhatározottabb. A világháború folyamán még szüksége volt mindenkinek a segítségére, — ma megáll a saját lábán. Nem felejtettek semmit és mindent megtanultak. Németországtól nem félnek. Fenyegetőzéseitől nem ijednek meg. A franciákat nem lehet begyűlöltetni azzal a mumussal, hogy Németországban kitör a bolsevizmus. Ha Németország nem fog vagy nem akar fizetni, Franciaország erőszakkal fogja erre kényszeríteni. Mindenre rá fogja tenni a kezét. Városokra, bányákra, gyárakra. Ez lehet sajnálatos, de igaz. Ez a helyzet. Németország a kezéből eszik. Ami a tenyerén van, azt rögtön a szájához viszi. Elveszthették a háborút, de pénzügyekben túljártak a világ eszén. Illetve mindenkinek az eszén.

Csak a franciák nem.

És most a franciáké a szó.

Közgazdaság

50 millió birság a szászfenesi szeszgyárra

Sava inspektor Bukarestben tartózkodik

A „Drumul Nou” ma azt a szenzációs leleplezést teszi, hogy Sava Kornél, a feketeszesz-ügyben körözött inspektor, aki tudvalegőleg Jugoszláviába, majd onnan Magyarországra távozott, most már néhány napja Bukarestben tartózkodik.

A lap felteszi a kérdést, hogyan lehetséges az, hogy Savát a hatóságok nem tudják letartóztatni, amikor jól tudják a címét, mert hiszen naponta ír leveleket a kolozsvári vizsgálóbírónak, folyton hangoztatva, hogy ő nem szökevény, és csak legyenek türelemmel, majd meg fog jelenni a bíróság előtt! Itt említjük meg, hogy a szászfenesi szeszgyár birságát ötvenmillió lejre akarják felemelni, miután megállapítást nyert, hogy az egész országot behálózta feketeszesz-küldeményekkel.

Augusztus 1-től a kenyérbélyegnek a fogyasztókra való áthárítását követelik a kolozsvári pékek

5-től 50.000 lej penzbirság a renitens edő pekekre

Kolozsvár, július 28.

Az itteni mezőgazdasági kamara igazgatója ma maga elé hívatta a kolozsvári pékeket és figyelmeztette őket arra, hogy amennyiben nem fogják pontosan betartani a kenyérbélyeg-rendeletet, úgy felhatalmazása van, hogy 5000-től 50 ezer lejig terjedő penzbírsággal sújtsa őket.

Kolozsvár pékmesterei egyébként tegnap ülést tartottak, amelyen hangoztatták, hogy keresetükből képtelenek fizetni a kenyérbélyeget.

Ma hetven tagú pék-küldöttség kereste fel a város interimár-bizottságát, kérve, hogy augusztus elsejétől kezdve a kenyérbélyeget átháríthassák a fogyasztókra, mert különben kénytelenek volna üzemeiket leállítani.

Szerdára várható a magyar bankkorlátozás enyhítése

Egyes magánosok kijátszották a szükségrendeletet azáltal, hogy vállalatokra írták át betéeteiket

Budapest, július 28.

A magyar képviselőházban ma délután kezdették meg annak a törvényjavaslatnak a vitáját, amely a kormány-nak felhatalmazást ad a gazdasági élet megrázkódtatásait elhárító kivételes intézkedések életbeléptetésére.

A felhatalmazási javaslatl kapcsolatosan riasztó hírek terjedtek el a tisztviselői fizetések és nyugdíjak leszállításáról, úgy, hogy Wekerle Sándor pénzügy miniszter szükségesnek tartotta a következő megállapítását:

Szó sincs általános fizetéscsökkentésről, mert csak a két legmagasabb fizetési osztályban levő tisztviselők fizetését redukálják a képviselők fizetésével együtt.

Szó sincs arról sem, hogy az adókat emeljék. Ezzel szemben a „Magyarország” értesülése szerint a kereseti adót a kormány mégis csak emelni fogja minimális százalékkal.

A magyar főváros gazdasági köréi biztosra veszik, hogy a felhatalmazási törvényjavaslatot a képviselőház még ezen a héten letárgyalja és a jövő hét első két napján a felsőház is végez vele, úgy, hogy szerdán már nemcsak a törvény kerül nyilvánosságra, hanem a bankéletet korlátozó szükségintézkedések enyhítését tartalmazó rendelet is.

A Magyar Nemzeti Bank igazgatósága rájött arra, hogy egyesek kijátszották a szükségrendeleteket olyanformán, hogy magánosok vállalatokra írták át a betéeteiket, vagy folyószámláikat.

A Nemzeti Bank ezért arra utasította a pénzügyintézeteket, hogy június 17. előtt fennállott követelésből a harmadik személy javára történő átírás esetén a házbér, vagy munkabér címén igényelt követelésnek csak 5 százalékát fizessék ki.

Tőzsde

1931. július 28.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam 206.70, Newyork 512.80, London 2489, Páris 2009, Milánó 2682 és háromnegyed, Prága 1519 és háromnegyed, Budapest 9002.50, Belgrád 908.50, Bukarest 504 és háromnegyed, Varsó 57.55, Bécs 72.10.

MARADÉK KIÁRUSÍTÁS

augusztus 10-éig

20-50%-os engedménnyel

VESTIS

szövetnagyrúháznál

Brassó, Lensor 26 sz.

Az ecsedi láp

harminckét községének mintegy nyolcvanezer katasztrális holdján gigantikus termelő szövetkezetet csinálnak. Festőművész került volt az élére a lépcesapoló társulatnak és az álmódzó piktor külön közgazdásznak, életrevalóbb realpolitikusként bizonyult, mint a fórumon álgó államférfiaink és közgazdasági szaktekintélyeink. Külön kis állam az ecsedi lépcesapoló társulat, amelynek óriási pédművei állandó karbantartást és fejlesztést igényelnek. Vagyis a társulatnak milliókra van szüksége minden esztendőben, hogy a körzetébe tartozó harminckét községnek nyolcvanezer holdját el ne öntse az ár. Ezeket a milliókat a nyolcvanezer hold birtokosainak kell összeadni évről-évre. Össze is adták ezelőtt rendesen. Maguk választott vezetőség áll az élén a hatalmas társulatnak, amelynek tagjai, az ártéri gazdák, tudatában voltak a társulat fontosságának: ezek a milliók az ő birtokaik védelmére szükségesek. Így azután be is gyűltek a szükséges összegek annál inkább, mert a társulati díjakat közadók módjára végre lehet hajtani.

Az utóbbi két esztendőben azonban hasztalan vette volna igénybe a társulat vezetősege ezt a behajtási jogot: csak árvereltetni lehetett volna az ártéri gazdákat, de pénzt nem lehetett volna kisajtolni belőlük. Milliókra gyűlt föl a gazdák tartozása csak úgy, ahogy az államnál milliókára gyűlt föl az adótartozások behajthatatlan summája. Az államot képviselő bölcseink azonban nem tudták belátni, hogy a licitációkkal tönkre lehet ugyan tenni az adóhátrálékost, de akkor megszűnik a tönkretett ember adóalany lenni. Elhurcolták adótartozás fejében a gazda terményét, az iparos szerszámját, a kereskedő portékáját, az ügyvéd írógépjét, az orvos műszerét, de mindebből megközelítően sem tudott annyi pénzt csinálni az állami fiskus, amennyi az adóhátrálék összege volt. És a holmijából kilicitalt adóalany többet nem fizetett adót, mert nem lehetett többé végrehajtani rajta.

Az ecsedi lépcesapoló társulat festőművészből lett igazgatója mennyivel okosabban, emberibben és praktikusabban kezdett ennek a megoldhatatlannak látszó problémának a kibogozásához. Elsőben minimálisra redukálta a társulat szükségleteit és ezzel elérte, hogy a redukált költségvetéséhez félannyi bevételre volt szüksége. Tehát felére szállította le a társulati járulékokat, hogy könnyebben fizethessenek a gazdák, sőt részletekben való fizetést is engedélyezett. Ugy-e, milyen egyszerű? Ha a terheket nem bírja a polgár, le kell szállítani a terheket, hogy azok arányban legyenek a teherbíró képességgel. Hogy ez egyetlen pénzügyminiszternek sem jutott eddig eszébe Nagyromániában?

Papp Aurél társulati igazgató urat azonban a kétségkívül okos, helyes és egyszerű reformjánál igen kinos meglepetés érte. Az utolsó esztendő úgy elnyomóította a gazdákat, hogy még ezt a redukált ártéri adót sem tudták fizetni. Sem a kisgazda, sem a nagybirtokos nem fizetett, mert nem volt miből fizetnie. Fenyegethették azt a szerencsétlen ártéri birtokost végrehajtással, dobszóval, árizzal, nem fizetett, mert nincs miből. Az igazgató ur meglepetve látta, hogy hiába való itt már a jó szándék az árvédelmi munkálatokra, bármennyire is a termelés lehetősége függött attól, nem lehet pénzt szerezni a nincsetlen, eladósodott gazdától.

De mert Papp Aurél egykori festőművész a szívvel is gondolkodik, mert kötelességtudással látja el a maga igazgatói hivatalát és belenéz látó szemével, emberi szívvel a problémák mélyébe, megtalálta a világ legegyszerűbb megoldási lehetőségét. Ha az ecsedi lépcesapoló társulat érdekeltiségéhez tartozó harminckét községnek ötezer gazdája nem tudja fizetni még a minimálisra redukált ártéri adót sem, akkor nem a végrehajtót kell a nyakára küldeni, hogy még jobban elnyomorodjék, hogy egészen koldussá váljék, hanem keresni kell a módokat arra, hogy a gazda nagyobb jövedelemhez jusson, hogy teherbíróképessé váljék, hogy fizetni tudjon. Amit az árverésapoló igazgató ur kieszt, az első pillanatra megvalósíthatatlan álmoknak látszik, de már hozzá is kezdtek a megvalósításhoz és bizonyos, hogy egy-két év múlva az igazgató ur be tudja majd inkasszálni a maga néhány ezer gazdájától azokat a milliókat, amelyek az ecsedi láp pédműveinek fönntartásához és fejlesztéséhez szükségesek. És pedig beinkasszálnia úgy, hogy egyetlenegy gazdaembernek az ökrét sem kell érte elhajtani.

Nem lehetne egy ilyen józanul álmódzó piktor ültetni az ország pénzügyeinek az intézéséhez?

k. l.

Irja: Baktay Ervin

Ha Dzsajpur általában a rózsaszínű városnak nevezik, Udaipurra a fehér város elnevezése illik. — Fehér az alap tónusa a Maharána pompás palotájától a bazárok legszegényesebb viskójáig. — Csak az anyag változik: fehér márványtól a meszelt vályogfalig.

Az ezeregyéjszaka s a napkeleti mesék hangulata ül Mevar székvarosán. Stilisának egységét nem rontja európai szabású épület: az uralkodó féltékenyen őrködik fővárosának eredeti, tiszta rádzsput-hindu jellegén s ez a dicséretreméltó buzgalom odaig megy, hogy még modern üzletek nyitására sem ad engedélyt. Amit a bazár apró bolt helyiségeiben nem lehet megkapni, arról bizony a nyugati látogatóknak le kell mondania.

Van ennek a rendszabálynak kellemetler oldala is. Például az én esetemben az történt, hogy épen Rádzsputána legszébb és legjellemzőbb helyén kifogyott a filmkészletem. Adzsmérban nem szereztem be elegendő anyagot, mert nem is sejtettem, hogy oly nagy városban, mint Udaipur, nem lesz módomban filmet kapni, holott még alárendelt jelentőségű kisvárosokban is akad üzlet, amely előtt büszkén hivalkodik a Kodak vagy az Agfa világmárkaja. De bele kellett nyugodnom. Ahol erélyes rendszabályok uralkodnak, ott rendesen túlzásba csap a buzgóság. De ha meggondoljuk, hogy a város karakterének szigorú megőrzése milyen esztétikai, történelmi és néprajzi értéket jelent, akkor el kell ismerni azt is, hogy az általa okozott apró privát kellemetlenségek nem nagyon fontosak. Igaz, hogy vannak Európában városok, amelyek tökéletesen és gondosan megőrzik ódon jellegüket, anélkül, hogy a modern kor követelményeit és szükségleteit nélkülöznünk kellene bennük. Példa erre Rothenburg ob der Tauber Bajorországban: a villanyvezetékek el vannak rejtve s az izzótestek a régi sok évszázados, homályos üveggel borított utcalámpákban égnek, a modern üzletek csak belülről modernnek, a házak külsején, a portálékon vagy címtáblákon a Reformáció korának hangulatát mi sem zavarja meg. De, hát Indiában nem lehet annyit követelni e téren, mint a németektől. Elég szép, hogy manapság, amikor a maharádzsák egymással versenyezve építik az európai stílus és a legsilányabb nyugati „műipari termékekkel” tömött palotákat, Mevar fejedelme megőrzi a múlt századok minden eredeti és szép vonását. Udaipur páratlan élmény s amit ad, bőven kárpótol a hiányokért.

Maga a szálloda, — talán az egyetlen modern, üzletes jellegű épület Udaipurban, a vasúti állomástól eltekintve — a régi várostól kívül áll. A vasúti állomás pláne három kilométernyire van a várostól, úgyhogy még a mozdonyok fütyje sem hallatszik be. Pedig a maharána nem látszik rossz üzletembernek: mint az államban minden, a szálloda is az övé és aránylag elég borsosak az árai. Nem kell félni a konkurenciától. Gondoltam magamban: ennyi üzleti szellemmel áruházzát, modern üzletet is nyithattak volna, legalább idekinn, a városon kívül. De a következetességet görög logika találta ki — a Keleten ritkán találkozunk vele.

A várost magas, hatalmas kövekből emelt, bástyákkal és lőrészekkel ellátott fal köríti. Már a vonatból is láttunk ilyen várfalat — nagy körben még egy erődített vonal zárja körül Udaipur területét. A külső fal követi a talaj alakulását, helyenként meredeken kapaszkodik egy hegytetőre, másutt mély völgybe kigyózik alá. Mevar fővárosa valamikor bevehetetlen erősség lehetett. Ez is volt alapításának célja. Mikor a mevari rádzsputok látták, hogy ősi fővárosukat, Csitorgarh várát lenn a síkságon nem tarthatják többé a muzulmán hódítók tulerejével szemben, ide a hegyek közé húzódtak vissza, pusztán hagyva régi városukat, hogy új, megvívhatatlan erősséget építve megőrizhessék függetlenségüket. Így ajándékozta meg a mozzlim hódítás romboló, pusztító fegyvere nyugati Indiát egyik legszebb városával akaratlanul. Ami azt bizonyítja, hogy nincs olyan rossz dolog, amivel valami jó ne járna...

A belső városhatár nagy kapuján át egyenesen a bazárba jutunk. A keleti bazár nem felel meg annak a fogalomnak, amit mi Európában ehhez a kifejezéshez fűzünk. A bazár nem egyéb a megszükött utcánál, de minden egyes ház földszintje bolt helyiségekből áll. — Nyüzsgő, színes élet hullámszik az utcán. Gyakran tiünk fel egy-egy kardot viselő férfi, ami szokatlan látvány a „le-fegyverzett” India egyéb vidékei után.

Udaipur, a fehér város

A nők élénk színű batikolt leplet (Bhupatta) viselnek a fejükön és vállukon átvetve, lábaikon ezüst kőöntvényű csilíngelve kísérik lágy járásuk ütemét. A férfiak típusa általában szebb és neme-sebb, mint a nőké. Jókai Mór szerint ez egy nemzet dekadenciájának csillogó jele. Igaz, hogy Indiában bajos az utca képről itélni, már amennyiben a nőkről van szó, mert a jobbmodu, előkelőbb osztályok asszonyai és leányai par-da („függöny”) életet élnek, vagyis visz-szavonulnak a nyilvánosság előtt. Az ut-cán csak az alsó néposztályok nőivel le-het találkozni. Az említett benyomás te-hát nem egészen jellemző a faj külső karakterére.

Iskolák Egyesülete

ZASZLÓSZENTELES CSIKSOMLYON. Augusztus hó 9-én nagy zászlószentelési ün-nep lesz a híres bucsujáró helyen, Csiksom-lyon. A zászlószentelést műsoros ünnepség fogja beárni, amely valószínűleg szerint a régi tanítóképzőben lesz megtarva. Az ifju-ság Faragó V. nagyon ügyes rendezésével lelkesen készül az ünnepélyre.

KIRÁNDULÁS A FEKETE-TENGER-HEZ. A Victoria S. C. turista alosztálya au-gusztus hó 9-től egy 7-10 napos kirándulást rendez az Ókirályságba, amelynek során meglátogatja Bukarestet, Konstancát és kör-nyékét. (Mamaia, Eforia, Carmen Sylva, Te- kirighal fürdőket) és Balciót. — A kirándu-láson egyesületi tagokon kívül vendégeket is szívesen látnak. Felvilágosítások kaphatók, utiterv, költségvetések megtekinthetők a Hatvany vendéglőben és Ördög Sándor sz. o. titkárnál.

AZ „ELSŐ ERDELYI KISÁLLATTE- NYÉSZTŐ EGYLET, BRASSÓ” 1931. évi szeptember hó 26-án és 27-én Brassóban, Kut- utca 7-9. szám (volt Tränengrube) alatt kis- állat- és kutyakiállítás rendez, amelyre a testvéregyesületeket és tenyésztőket azon tisz- teteltjes kéressel hívja meg, hogy a kiállít-ásra tenyésztésük legjobb állatait kiállítani s megjelenésükkel megismertetni szíveskedje- nek. — Jelentések a kiállításra vonatkozólag legkésőbb augusztus hó 31-ig eszközölén- dők Brassóban, a kiállítás rendezőségénél, Weiss Mihály-utca 17. (21.) szám alatt, ahol minden felvilágosítás és jelentővök 10 lej ellenében kaphatók. — Írásbeli kérdésekre a postabélyegdíj csatolandó, (postabélyeg is le- het.) Beldi József kiállításvezető. Hermann Rudolf titkár.

Szerkesztői üzenetek

Szalacs. Ha minden vizum meg van, akkor a német is meg van, s ha az meg van, akkor az unokatestvére oda minden további nélkül utazhatik, akár vallásos, akár más ügyben.

K. I. Sajnáljuk, de nincs alkalmunk oda most külön tudósítót küldeni. Azonban tessék megírni részletesen a tényállást és többek aláírásával alátámasztani az ismertetett viz- szálelések valóságát. Az aláírókat természet-esen nem adjuk ki, csak, ha bírói eljárásra ke- rülne a sor.

Érdeklődő. Elég ennyi: Nemzeti Muzem, Budapest. Régészeti osztály igazgatósága. Ez elég. — A másik ügyről nem szolgálhatunk újabb információval. — Örülünk, hogy a ke-leti levelek annyira tetszenek. Számos olva-sonk fejezte már ki szerkesztőségünknek ha-sonló méltánylását.

T. D., Bukarest. Tessék magától Baktai Er- vin úrtól felvilágosítást kérni, (címe: Buda- pest, Horthy Miklós-ut 146.). Egyébként bár- mely lexikonban bő ismertetést talál Perzsiá- ról.

Sorsjegyekről. 1003. sz. előfizető. Nem nyert. B. Gy.-né. Legjobb lenne az Amerikai Nép- szava szerkesztőségéhez: Newyork, Union Square fordulni.

Baróti. Baktai Ervin címe: Budapest, I., Horthy Miklós-ut 146. — Tolerans magyar je- lentése: türelmes. — A betűkre vonatkozó észrevételeit tudomásul vettük, a betegségre vonatkozó kérdésre orvosi munkatársunk fog válaszolni.

F. P. Felekezeti szerint sok iskola van, ahol esetleg olcsó internátusban helyezkedhetnék el a k. leánya. Magyarországon nehéz lenne iskoláztatni, ha csak nincs rokonuk, aki el- tartaná. Más megélhetési lehetőséget, sajnos, nem tudunk megjelölni.

Ferbli. Hazárdjáték dolgában nem adha- tunk szakvéleményt. Ellenben, ahogy szép és előkelő hölgyek, öreg és csunya bácsiknak, — sőt fiataloknak és csinosoknak is, — haj- landók csókot adni jótékony célra, vállaljuk az önök vitájában a döntést, ha egy szegény

magyar iskolásgyermekek részére kétszáz lejt küldenek be a szerkesztőségbe.

M. I., Resica. Igen, konzulátus.

S. I. Vöröskereszt sorsjegye nem nyert. Ér- téke változatlan.

052.004. sz. előfizető. Idáig nem huzattak ki, de tovább játszanak.

Z. I. Sorsjegyet eddig nem huzták ki.

B. B., Szatmár. Nem nyertek.

021.408. sz. előfizető. Egyiket sem huzták ki.

B. S. Nem huzták ki egyiket sem.

K., Türkös. Ha, mint magyar állampolgár, magyar utlevéllel jön haza, nem történhetik semmi baja. Ha mégis kellemetlenkednének, azonnal forduljanak a bukaresti magyar kö- vettséghez, (Str. Boteanu 6.).

K. I., Hunyad. B. soraít átadtuk a Székely Társaságnak, majd a titkárság megadja a vá- laszt.

Hadirokkant, Temesvár. A szóban levő tör- vényről, illetőleg paragraffussal nem szolgál- hatunk, de erre nem is lesz szüksége, mert a központban nagyon is jól tudják, s hiába hi- vatkoznék rá, ha nem akarnak fizetni, az egész népszövetségért és párisi egyezményért sem fizetnek.

G. I. Sem a szerb, sem a vöröskereszt sors- jegyeit nem huzták ki. Ezek még tovább ér- vényben maradnak. A bécsi Mercur, (Wien, Wollzeile 1.) ad e sorsolásokról számot.

Homoródalmási barlang. A bukaresti címet nem tudjuk, de tudomásunk szerint a Schmoll-pasztagyár vesz át ilyen dolgokat, gyári célra.

L. M., Erdőd. Elég: Budapest, Bécsi bizto- sító társaság. Megkapja a levelet.

K. I., Nagypárad. A visszafizetésnél az arány: 2 korona egyenlő egy lejfel.

S. I. Mercur, Wien, Wollzeile 1.

L. B., Braila. Római katolikus főgimná- zium igazgatósága, Brasov, Kolostor-utca.

021.329. sz. előfizető. 1. E sorsjegyek huzá- sáról semmi hír idáig. 2. Sajnos, azoknak a betéteknek, ha korábban vettétek át, ma már nincs értékük, de, ha svájci frankban, akkor igen. 3. Ezt egy ottani bankban tessék meg- kérdezni. 4. Secretariat de la Société des Na- tions Genève.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hírde- tés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Masamód kerestetik fióküz- letünk részére Chic de Paris Brassó.

14111

Fényképész laboránsot, el- sősorú munkaerőt azonnalra keres. Foto: Adler Oszkár Brassó, Str. Regele Carol 12.

14107

BAIADERA a legkitűnőbb szö- vet és RUHAFESTÉK Beszerez- hető viszonteladásra is a képví- selőnél! Gaïtenar Nicolae Brassó, Vasut-u 67.

14030

FABUTOR KIÁRUSÍTÁS.

Mielőtt bármilyen butort ven- ne, tekintse meg a Pásztori és Hettmann butorlerakatát, Bras- só, Kórház-ucca 32.

14091

NAGY FASZIN és fából ké- szült istálló olcsón eladó. Cím 13955 sz. alatt a brassói kiadó- ban.

HIDMÉRLEG üzembelha- gyás miatt nagyon olcsón el- adó. Cím 14109 szám alatt a brassói kiadóban.

Egy 200-300 kgr.-os MÉR- LEG megvételre kerestetik. — Cím 14109 szám alatt a brassói kiadóban.

Allást nyer

SZAKACSNÓT KERESÉK. Csak perfect, egyedülálló szak- ácsnó jelentkezzen 8-12 óra között két személyhez. Buka- rest, Boulevard Ferdinand 22.

14115

BRASSÓBAN, SZENT JA- NOS-UCSABAN október 1-én se- jére 2 ucai szobás lakás és aug. 1-től szoba konyhából álló udvari lakás — bármelyi- esetleg kerthasználattal, stb. kiadó. Cím 14011 sz. alatt a brassói kiadóban.

14116

ARPÁD! erre nagyon vártam és hálás vagyok érte. Ar- irja, hogy én feledektem t. Ellenkezőleg, én nem tudom el- hitetni magammal, aki három levelet írtam, hogy egyről se lett volna tudomása. Föltétle- kell, hogy találkozzunk, hogy személyesen tudjam megte- szélni a körülményeket, ut- vőzli Komájá.

14117

Kiadó nagy rakterület spa- cial tűzifa raktárnak, hol 1-2 év óta ugyancsak faretelt volt, a telepen iparvágány, in- da, telefon van és a fenti letághoz szükséges autorizáció Bővebbet: Intreposite Schu- Bukarest, Spatarul Preda 14.

14118

Jó menetű brassói vendég- höz kevés tőkével társ kereset- esetleg kiadó. Cím a brassói ki- adóban.

14119

Egy jól bevezetett órási- Csernátfaluban esetleg lakás- azonnal kiadó. Cím 14104 sz. alatt a brassói kiadóban.

14120

BRASSÓ-Brassó, Kapu-utca 56-58. Telefon interurban: (szerk és kiadóhivatal) 1-77 és 81.

Bucuresti-Bukarest I., Boulevard Schu- Măgureanu 21. Telefonszám: 353-61.

ABRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotáció nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

megbízások felvételére és fizetések átvételére teati, helyi megbízottakon kívül a köv. központi me- bizottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Déz: Str. S. Barnușu 10. (Osz- tián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanța 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérmegye- részére. Kolozsvár: Str. Dubălarilor 7. (volt Timár-utca) (Naumana Igaic) — Marosvásá- hely: Benjámín Árpád Szentgyörgy-utca 6. — Marosvásárhely: Szabó Jenő Címe Mar- rosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turcului 13. (Szigetváry László) — Nagyváradi: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rásozsy-ut 37. (Kertész László) — Szatmár- és Máramarosmegyék részére. — Szilágysármány: (Hesperin Ernő) — Temeșvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torja: Str. Regele Ferdinand 25. (Dánás József).

HIRDETÉSEKET teivesznek a kiadóhivatal, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi ir- detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Medgyes. Sajnáljuk, de nem lévén informá- ciós iroda, üzleti vállalatokról, mint az a biz- tosító társaság is, nem adhatunk véleményt. Tessék más uton érdeklődni.

Többeknek. Ismételen felhívjuk olvasóin- kat, akik szerkesztőségünket bármely ügyben kéressel, kérdéssel, panasszal, felkeresik, hogy levelük'öz okmányokat, értékpapírokat, stb., ne mellékeljenek, mert azok megőrzésére, vagy visszaküldésére, még az esetben sem vállalkozhatunk ezentul, ha a visszaküldésre megfelelő bélyeget, borítékot küldenek is. Ép- ily nem vállalkozhatunk ezentul másjellegű kéziratok, — szépirodalmi írások, — vissza- küldésére, vagy megőrzésére sem.

P. N. Mentősorsjegye nem nyert. Az olasz vöröskereszt nyememényét, azt hisszük, a ro- mán-olasz bank, — Brassóban, (Buzasor) is van fiókja, kifizeti. Mi a közvetítésre nem vállalkozhatunk.

B. D. A társasággal kötött szerződés szerin- per esetén az ilfovi törvényszék illetékes és a regáti joggyakorlat szerint ön tíz évig nem mentesülhet a biztosítási kötelezettség alól. — Azonban az is megállapítható, hogy ön horri- bilis összegre van biztosítva s így a mai ala- csonyabb házérték címén joga van a biztosí- tási összeg leszállítását kérni, aránylagos díj- visszatérítés mellett.

MEGNYITOTTUK

hosszu átépítési munkálatunk után üzlethelyiségünket.

RÖFÖS ÉS RÖVIDÁRU

cikkeink eladását rendkívül olcsó árban megkezdttük.

APPEL SÁMUEL

(volt Reklámáruház)

BRASSO, Kapu-utca 54.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hírde- tés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Masamód kerestetik fióküz- letünk részére Chic de Paris Brassó.

14111

Fényképész laboránsot, el- sősorú munkaerőt azonnalra keres. Foto: Adler Oszkár Brassó, Str. Regele Carol 12.

14107

BAIADERA a legkitűnőbb szö- vet és RUHAFESTÉK Beszerez- hető viszonteladásra is a képví- selőnél! Gaïtenar Nicolae Brassó, Vasut-u 67.

14030

FABUTOR KIÁRUSÍTÁS.

Mielőtt bármilyen butort ven- ne, tekintse meg a Pásztori és Hettmann butorlerakatát, Bras- só, Kórház-ucca 32.

14091

NAGY FASZIN és fából ké- szült istálló olcsón eladó. Cím 13955 sz. alatt a brassói kiadó- ban.

HIDMÉRLEG üzembelha- gyás miatt nagyon olcsón el- adó. Cím 14109 szám alatt a brassói kiadóban.

Egy 200-300 kgr.-os MÉR- LEG megvételre kerestetik. — Cím 14109 szám alatt a brassói kiadóban.

Allást keres

Románul, magyarul beszélő intelligens leány ajánlkozik ki- sebb gyermek mellé. Levélbe- ni megkereséseket Bukaresti Lapok kiadóhivatalába „Meg- bízható” jellegre.

14114

Egy szobás konyhás szép LAKAST KERESÉK Brassó- ban, Cím 14095 sz. alatt a brassói kiadóban.

14115

BRASSÓBAN, SZENT JA- NOS-UCSABAN október 1-én se- jére 2 ucai szobás lakás és aug. 1-től szoba konyhából álló udvari lakás — bármelyi- esetleg kerthasználattal, stb. kiadó. Cím 14011 sz. alatt a brassói kiadóban.

14116

ARPÁD! erre nagyon vártam és hálás vagyok érte. Ar- irja, hogy én feledektem t. Ellenkezőleg, én nem tudom el- hitetni magammal, aki három levelet írtam, hogy egyről se lett volna tudomása. Föltétle- kell, hogy találkozzunk, hogy személyesen tudjam megte- szélni a körülményeket, ut- vőzli Komájá.

14117

Kiadó nagy rakterület spa- cial tűzifa raktárnak, hol 1-2 év óta ugyancsak faretelt volt, a telepen iparvágány, in- da, telefon van és a fenti letághoz szükséges autorizáció Bővebbet: Intreposite Schu- Bukarest, Spatarul Preda 14.

14118

Jó menetű brassói vendég- höz kevés tőkével társ kereset- esetleg kiadó. Cím a brassói ki- adóban.

14119

Egy jól bevezetett órási- Csernátfaluban esetleg lakás- azonnal kiadó. Cím 14104 sz. alatt a brassói kiadóban.

14120

BRASSÓ-Brassó, Kapu-utca 56-58. Telefon interurban: (szerk és kiadóhivatal) 1-77 és 81.

Bucuresti-Bukarest I., Boulevard Schu- Măgureanu 21. Telefonszám: 353-61.

ABRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotáció nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

megbízások felvételére és fizetések átvételére teati, helyi megbízottakon kívül a köv. központi me- bizottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Déz: Str. S. Barnușu 10. (Osz- tián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanța 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérmegye- részére. Kolozsvár: Str. Dubălarilor 7. (volt Timár-utca) (Naumana Igaic) — Marosvásá- hely: Benjámín Árpád Szentgyörgy-utca 6. — Marosvásárhely: Szabó Jenő Címe Mar- rosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turcului 13. (Szigetváry László) — Nagyváradi: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rásozsy-ut 37. (Kertész László) — Szatmár- és Máramarosmegyék részére. — Szilágysármány: (Hesperin Ernő) — Temeșvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torja: Str. Regele Ferdinand 25. (Dánás József).

HIRDETÉSEKET teivesznek a kiadóhivatal, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi ir- detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

IULIUS 30.

8. OLDAL

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.